

ALTINCI ÇAĞIRIŞ
AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI
MİLLİ MƏCLİSİNİN
IV SESSİYASI İCLASININ

PROTOKOLU № 38

Milli Məclisin iclas salonu.
18 dekabr 2020-ci il.

İclasa Azərbaycan Respublikası Milli Məclisinin
Sədri Sahibə Qafarova sədrlik etmişdir.

İclasda Milli Məclisin 101 deputatı iştirak etmişdir.

Qeydiyyat	(saat 11.09 dəq.)
İştirak edir	97
Yetərsay	83

İclasın gündəliyinə aşağıdakı məsələlər daxil idi:

1. Azərbaycan Respublikasının Mülki Məcəlləsində dəyişiklik edilməsi haqqında Azərbaycan Respublikası qanununun layihəsi barədə (üçüncü oxunuş).

2. “Əmanətlərin tam sığortalanması haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə Azərbaycan Respublikası qanununun layihəsi haqqında (üçüncü oxunuş).

3. “Əmanətlərin sığortalanması haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə Azərbaycan Respublikası qanununun layihəsi haqqında (üçüncü oxunuş).

4. Azərbaycan Respublikasının Əmək Məcəlləsində dəyişiklik edilməsi haqqında Azərbaycan Respublikası qanununun layihəsi barədə (üçüncü oxunuş).

5. “Təhsil haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə Azərbaycan Respublikası qanununun layihəsi haqqında (üçüncü oxunuş).

6. “Bədən tərbiyəsi və idman haqqında”, “Peşə təhsili haqqında” və “Ümumi təhsil haqqında” Azərbaycan Respublikasının qanunlarında dəyişiklik edilməsi barədə Azərbaycan Respublikası qanununun layihəsi haqqında (üçüncü oxunuş).

7. Azərbaycan Respublikasının Gömrük Məcəlləsində dəyişiklik edilməsi haqqında Azərbaycan Respublikası qanununun layihəsi barədə (üçüncü oxunuş).

8. Azərbaycan Respublikasının Vergi Məcəlləsində dəyişiklik edilməsi haqqında Azərbaycan Respublikası qanununun layihəsi barədə (üçüncü oxunuş).

9. Azərbaycan Respublikasının 1996-cı il 17 may tarixli 74-IQ nömrəli Qanunu ilə təsdiq edilmiş “Azərbaycan Respublikası Milli Məclisinin Daxili Nizamnaməsi”ndə dəyişiklik edilməsi barədə Azərbaycan Respublikası qanununun layihəsi haqqında (üçüncü oxunuş).

10. “Azərbaycan Respublikası Milli Məclisinin komitələri haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə Azərbaycan Respublikası qanununun layihəsi haqqında (üçüncü oxunuş).

11. Azərbaycan Respublikasının İnzibati Xətalər Məcəlləsində dəyişiklik edilməsi haqqında Azərbaycan Respublikası qanununun layihəsi barədə.

12. Azərbaycan Respublikasının Vergi Məcəlləsində dəyişiklik edilməsi haqqında Azərbaycan Respublikası qanununun layihəsi barədə.

13. “Azərbaycan Respublikasının Vergi Məcəlləsində dəyişiklik edilməsi haqqında” 2019-cu il 9 aprel tarixli 1559-VQD nömrəli və “Gömrük tarifi haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə” 2019-cu il 9 aprel tarixli 1560-VQD nömrəli Azərbaycan Respublikasının qanunlarında dəyişiklik edilməsi haqqında Azərbaycan Respublikası qanununun layihəsi barədə.

14. “Mediasiya haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə Azərbaycan Respublikası qanununun layihəsi haqqında.

15. “Mühasibat uçotu haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə Azərbaycan Respublikası qanununun layihəsi haqqında (ikinci oxunuş).

16. Azərbaycan Respublikasının 1999-cu il 7 dekabr tarixli 768-IQ nömrəli Qanunu ilə təsdiq edilmiş “Gömrük orqanlarında xidmət haqqında” Əsasnaməyə dəyişiklik edilməsi barədə Azərbaycan Respublikası qanununun layihəsi haqqında (birinci oxunuş).

Qeyd. 2020-ci ilin mart ayında Ümumdünya Səhiyyə Təşkilatı COVID-19 koronavirusunun törətdiyi yoluxucu xəstəliyi pandemiya elan etmişdir. Bu pandemiyaya qarşı ölkəmizdə həyata keçirilən tədbirlərlə əlaqədar Milli Məclisin 18 deputatı plenar iclas salonunun lojasında əyləşdiyinə görə əl qaldırmaqla səs vermişdir.

Aşağıdakı məsələlər müzakirə edilmişdir:

Gündəlik haqqında.

Çıxış etmişlər: Sahibə Qafarova, Zahid Oruc, Mələhət

İbrahimqızı, Musa Quliyev, Tahir Kərimli, Razi Nurullayev, Tahir Rzayev, Siyavuş Novruzov, Sabir Rüstəmханlı

Təklif: Gündəlik qəbul edilsin

Səsvermənin nəticələri (saat 11.09 dəq.)

Lehinə 93

Əleyhinə 0

Bitərəf 0

Səs vermədi 1

İştirak edir 94

Nəticə: Qəbul edildi

1. Azərbaycan Respublikasının Mülki Məcəlləsində dəyişiklik edilməsi haqqında Azərbaycan Respublikası qanununun layihəsi barədə (üçüncü oxunuş).

Çıxış etmişlər: Sahibə Qafarova, Nizami Səfərov

Təklif: Qanun qəbul edilsin

Səsvermənin nəticələri (saat 11.34 dəq.)

Lehinə 96

Əleyhinə 0

Bitərəf 0

Səs vermədi 1

İştirak edir 97

Nəticə: Qəbul edildi

2. “Əmanətlərin tam sığortalanması haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə Azərbaycan Respublikası qanununun layihəsi haqqında (üçüncü oxunuş).

Çıxış etmişlər: Sahibə Qafarova, Tahir Mirkişili

Təklif: Qanun qəbul edilsin	
Səsvermənin nəticələri	(saat 11.40 dəq.)
Lehinə	97
Əleyhinə	0
Bitərəf	0
Səs vermədi	2
İştirak edir	99
Nəticə: Qəbul edildi	

3. “Əmanətlərin sığortalanması haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə Azərbaycan Respublikası qanununun layihəsi haqqında (üçüncü oxunuş).

Çıxış etmişdir: Sahibə Qafarova

Təklif: Qanun qəbul edilsin	
Səsvermənin nəticələri	(saat 11.40 dəq.)
Lehinə	98
Əleyhinə	0
Bitərəf	0
Səs vermədi	0
İştirak edir	98
Nəticə: Qəbul edildi	

4. Azərbaycan Respublikasının Əmək Məcəlləsində dəyişiklik edilməsi haqqında Azərbaycan Respublikası qanununun layihəsi barədə (üçüncü oxunuş).

Çıxış etmişlər: Sahibə Qafarova, Musa Quliyev

Təklif: Qanun qəbul edilsin	
Səsvermənin nəticələri	(saat 11.42 dəq.)
Lehinə	98

Əleyhinə	0
Bitərəf	0
Səs vermədi	1
İştirak edir	99
Nəticə: Qəbul edildi	

5. “Təhsil haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə Azərbaycan Respublikası qanununun layihəsi haqqında (üçüncü oxunuş).

Çıxış etmişlər: Sahibə Qafarova, Bəxtiyar Əliyev

Təklif: Qanun qəbul edilsin	
Səsvermənin nəticələri	(saat 11.44 dəq.)
Lehinə	96
Əleyhinə	0
Bitərəf	0
Səs vermədi	1
İştirak edir	97
Nəticə: Qəbul edildi	

6. “Bədən tərbiyəsi və idman haqqında”, “Peşə təhsili haqqında” və “Ümumi təhsil haqqında” Azərbaycan Respublikasının qanunlarında dəyişiklik edilməsi barədə Azərbaycan Respublikası qanununun layihəsi haqqında (üçüncü oxunuş).

Çıxış etmişdir: Sahibə Qafarova

Təklif: Qanun qəbul edilsin	
Səsvermənin nəticələri	(saat 11.44 dəq.)
Lehinə	95

Əleyhinə	0
Bitərəf	0
Səs vermədi	0
İştirak edir	95
Nəticə: Qəbul edildi	

7. Azərbaycan Respublikasının Gömrük Məcəlləsində dəyişiklik edilməsi haqqında Azərbaycan Respublikası qanununun layihəsi barədə (üçüncü oxunuş).

Çıxış etmişlər: Sahibə Qafarova, Aydın Hüseynov

Təklif: Qanun qəbul edilsin	
Səsvermənin nəticələri	(saat 11.47 dəq.)
Lehinə	99
Əleyhinə	0
Bitərəf	0
Səs vermədi	0
İştirak edir	99
Nəticə: Qəbul edildi	

8. Azərbaycan Respublikasının Vergi Məcəlləsində dəyişiklik edilməsi haqqında Azərbaycan Respublikası qanununun layihəsi barədə (üçüncü oxunuş).

Çıxış etmişdir: Sahibə Qafarova

Təklif: Qanun qəbul edilsin	
Səsvermənin nəticələri	(saat 11.47 dəq.)
Lehinə	95
Əleyhinə	0
Bitərəf	0
Səs vermədi	0

İştirak edir
Nəticə: Qəbul edildi

95

9. Azərbaycan Respublikasının 1996-cı il 17 may tarixli 74-IQ nömrəli Qanunu ilə təsdiq edilmiş “Azərbaycan Respublikası Milli Məclisinin Daxili Nizamnaməsi”ndə dəyişiklik edilməsi barədə Azərbaycan Respublikası qanununun layihəsi haqqında (üçüncü oxunuş).

Çıxış etmişlər: Sahibə Qafarova, Nizami Səfərov

Təklif: Qanun qəbul edilsin
Səsvermənin nəticələri (saat 11.49 dəq.)

Lehinə	97
Əleyhinə	0
Bitərəf	0
Səs vermədi	0
İştirak edir	97

Nəticə: Qəbul edildi

10. “Azərbaycan Respublikası Milli Məclisinin komitələri haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə Azərbaycan Respublikası qanununun layihəsi haqqında (üçüncü oxunuş).

Çıxış etmişdir: Sahibə Qafarova

Təklif: Qanun qəbul edilsin
Səsvermənin nəticələri (saat 11.49 dəq.)

Lehinə	96
Əleyhinə	1

Bitərəf	0
Səs vermədi	0
İştirak edir	97
Nəticə: Qəbul edildi	

11. Azərbaycan Respublikasının İnzibati Xətalər Məcəlləsində dəyişiklik edilməsi haqqında Azərbaycan Respublikası qanununun layihəsi barədə.

Çıxış etmişlər: Sahibə Qafarova, Nizami Səfərov, Fazil Mustafa, Razi Nurullayev, Tahir Kərimli, Sahib Alıyev, Fəzail İbrahimli, Musa Quliyev

Təklif: Çıxışlar 3 dəqiqə olsun

Səsvermənin nəticələri (saat 11.56 dəq.)

Lehinə	82
Əleyhinə	2
Bitərəf	0
Səs vermədi	0
İştirak edir	84
Nəticə: Qəbul edildi	

Təklif: Qanun qəbul edilsin

Səsvermənin nəticələri (saat 12.14 dəq.)

Lehinə	80
Əleyhinə	5
Bitərəf	0
Səs vermədi	0
İştirak edir	85
Nəticə: Qəbul edildi	

12. Azərbaycan Respublikasının Vergi Məcəlləsində dəyişiklik edilməsi haqqında Azərbaycan Respublikası

qanununun layihəsi barədə.

Çıxış etmişlər: Sahibə Qafarova, Tahir Mirkişili, Rəşad Mahmudov

Təklif: Qanun qəbul edilsin	
Səsvermənin nəticələri	(saat 12.18 dəq.)
Lehinə	95
Əleyhinə	0
Bitərəf	1
Səs vermədi	0
İştirak edir	96
Nəticə: Qəbul edildi	

13. “Azərbaycan Respublikasının Vergi Məcəlləsində dəyişiklik edilməsi haqqında” 2019-cu il 9 aprel tarixli 1559-VQD nömrəli və “Gömrük tarifi haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə” 2019-cu il 9 aprel tarixli 1560-VQD nömrəli Azərbaycan Respublikasının qanunlarında dəyişiklik edilməsi haqqında Azərbaycan Respublikası qanununun layihəsi barədə.

Çıxış etmişlər: Sahibə Qafarova, Mahir Abbaszadə

Təklif: Qanun qəbul edilsin	
Səsvermənin nəticələri	(saat 12.21 dəq.)
Lehinə	96
Əleyhinə	0
Bitərəf	0
Səs vermədi	0
İştirak edir	96
Nəticə: Qəbul edildi	

14. “Mediasiya haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə Azərbaycan Respublikası qanununun layihəsi haqqında.

Çıxış etmişlər: Sahibə Qafarova, Nizami Səfərov, Etibar Əliyev, Razi Nurullayev

Təklif: Qanun qəbul edilsin

Səsvermənin nəticələri (saat 12.30 dəq.)

Lehinə 95

Əleyhinə 0

Bitərəf 1

Səs vermədi 0

İştirak edir 96

Nəticə: Qəbul edildi

15. “Mühasibat uçotu haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə Azərbaycan Respublikası qanununun layihəsi haqqında (ikinci oxunuş).

Çıxış etmişlər: Sahibə Qafarova, Tahir Mirkişili, Vüqar Bayramov

Təklif: Layihə ikinci oxunuşda əsas kimi qəbul edilsin

Səsvermənin nəticələri (saat 12.32 dəq.)

Lehinə 95

Əleyhinə 0

Bitərəf 0

Səs vermədi 0

İştirak edir 95

Nəticə: Qəbul edildi

Təklif: 1–3-cü maddələr qəbul edilsin

Səsvermənin nəticələri (saat 12.36 dəq.)

Lehinə 100

Əleyhinə 0

Bitərəf 0

Səs vermədi 0

İştirak edir 100

Nəticə: Qəbul edildi

Təklif: 4–7-ci maddələr qəbul edilsin

Səsvermənin nəticələri (saat 12.37 dəq.)

Lehinə 96

Əleyhinə 0

Bitərəf 0

Səs vermədi 1

İştirak edir 97

Nəticə: Qəbul edildi

Təklif: Layihə ikinci oxunuşda qəbul edilsin

Səsvermənin nəticələri (saat 12.37 dəq.)

Lehinə 99

Əleyhinə 0

Bitərəf 0

Səs vermədi 0

İştirak edir 99

Nəticə: Qəbul edildi

16. Azərbaycan Respublikasının 1999-cu il 7 dekabr tarixli 768-IQ nömrəli Qanunu ilə təsdiq edilmiş “Gömrük orqanlarında xidmət haqqında” Əsasnamə-yə dəyişiklik edilməsi barədə Azərbaycan Respublikası qanununun layihəsi haqqında (birinci oxunuş).

Çıxış etmişlər: Sahibə Qafarova, Mahir Abbaszadə,

Razi Nurullayev, Siyavuş Novruzov, Tahir Mirkişili,
Erkin Qədirli

Təklif: Layihə birinci oxunuşda qəbul edilsin

Səsvermənin nəticələri (saat 12.49 dəq.)

Lehinə 95

Əleyhinə 0

Bitərəf 3

Səs vermədi 0

İştirak edir 98

Nəticə: Qəbul edildi

Azərbaycan Respublikası

Milli Məclisinin Sədri

Sahibə Qafarova

MİLLİ MƏCLİSİN İCLASI

18 dekabr 2020-ci il. Saat 11.

Azərbaycan Respublikası Milli Məclisinin Sədri
Sahibə Qafarova sədrlik edir

Sədrlik edən. Xoş gördük, hörmətli deputatlar, hörmətli media nümayəndələri.

Hörmətli həmkarlar, xahiş edirəm, qeydiyyatdan keçək.

Qeydiyyat	(saat 11.09 dəq.)
İştirak edir	73
Yetərsay	83

Şakir müəllim, məlumat verin.

Ş.Şabanov, *Milli Məclis Aparatının Milli Məclisin, komitələrin və komissiyaların işinin təşkili şöbəsi müdirinin müavini.*

Qeydiyyatdan 16 deputat keçmişdir.

Sədrlik edən. Sağ olun. Yetərsay var.

Hörmətli həmkarlar, indi isə xahiş edirəm, gündəliyə münasibət bildirin. Bu gün bizim 16 məsələmiz var.

Səsvermənin nəticələri	(saat 11.09 dəq.)
Lehinə	77
Əleyhinə	0
Bitərəf	0
Səs vermədi	1
İştirak edir	78
Nəticə: Yetərsay yoxdur	

Şakir müəllim, məlumat verin.

Ş.Şabanov. Lehinə 16 səs verilmişdir.

Sədrlik edən. Sağ olun. Yetərsay var. Gündəlik qəbul olundu. Gündəlikdə, gündəmdə olan məsələlər haqqında müzakirəyə ehtiyac var?

Yerdən. (*Eşidilmir.*)

Sədrlik edən. Zahid müəllim çıxış etmək istəyir. Dünən də deyirdi. Mikrofon verin, xahiş edirəm. Zahid Oruc.

Z.Oruc. Hörmətli Sədr, hörmətli Məclis üzvləri. Vətən Müharibəsində qələbəmiz Prezident İlham Əliyevin 2019-cu ildə həyata keçirdiyi yeni hakimiyyət quruculuğu siyasətinin doğru olduğunu sübut etdi. Əks halda, qələbə qazanmaq çətin olardı. Düzgün idarəetmənin ən böyük ünvanı Qarabağ və xilas edilmiş torpaqlarımız olmalıdır. Qarabağın hər yerində təmiz, peşəkar, vətənpərvər, eləcə də güclü siyasi təfəkkürə və dərin intellektə malik şəxslərin hakimiyyət orqanlarında təmsil olunması keçmişdə buraxılmış səhvlərin bir daha təkrarlanmamasının zəmanətidir. Biz Vətənin şəhid qanları üzərində yenidən qurulduğunu heç vaxt unutmamalıyıq. Bundan ötrü aşağıdakıları təklif edirəm.

Göründüyü kimi, azad olunan torpaqlara bütün dövlət strukturları ilə birgə qayıdırıq. Bəli, torpaq xalq və hakimiyyətin həmişə birlikdə olmasını tələb edir. Artıq ilk

quruculuq işlərinə, yeni yolun inşasına başlamıb. Biz inanırıq ki, Qarabağa gedən yolların iki dəfə daha uzunömürlü, iki dəfə daha abad və halal olması üçün hər kəs cani-dildən çalışacaq. Bizi qələbəyə aparan yolları elə qurmalıyıq ki, “Laçın dəhlizi” ifadəsi yox olsun. İçimizdə yeni sərhad, təmas xətti qurmaq və bir neçə gün əvvəl olduğu kimi, təzədən döyüş meydanı yaratmaq istəyənlərin planları iflasa uğrasın və Qarabağ bütün arteriyaları ilə Azərbaycana birləşsin.

İkincisi, biz yüz minlərcə soydaşımızı Qarabağın təhsil həyatına cəlb etməli, o müqəddəs məkanda ən güclü məktəblərimizi, universitetlərimizi qurmalıyıq. Qabaqcıl alim və ziyalılarımızı ora toplamalıyıq ki, Qarabağ elmi cəhətdən güclü regiona çevrilsin, heç bir ordunun keçə bilməyəcəyi qoruyucu siperimiz olsun.

Üçüncüsü, biz elə eləməliyik ki, bütün millətlər orada yaşaya bilsin. Aqarunovun canını fəda etdiyi torpaqlarda yəhudilər də, Solntsevin həyatını qurban verdiyi məqsədlər naminə ruslar da, mənən yanımızda olan gürcülər, ukraynalılar, belaruslar da etnik, milli, dini bir harmoniyada, xalqımızla birgə o məkanda qurub-yaratsınlar. Azərbaycanda ev-əşiyə ehtiyacı olanların hamısına şərait yaratmalıyıq, qoy gedib Qarabağda özlərinə isti ocaq qursunlar. Biz təkcə köçkünlərimizi deyil, bəlkə 1,5–2 milyon vətəndaşımızı böyük qayıdış proqramı ilə azad olunan ərazilərimizə aparmalıyıq.

Dördüncüsü, bəli, bizim ordumuz müdafiə xəttini dağıdıb, qalib gəlib. Lakin bizim keçilməz sədlərimiz elə olmalıdır ki, 270 yaşlı Şuşa Qarabağın inzibati və siyasi idarəetmə mərkəzinə çevrilsin. Xatırlatmaq istəyirəm ki, 170 il ərzində məhz belə olub. Şuşa Qarabağ bölgəsinin, bir daha vurğulayıram, Qarabağ bölgəsinin inzibati mər-

kəzi olmalıdır. Almanyanın 1990-cı ildə birləşəndən sonra etdiyini biz də təkrarlamalıyıq.

Beşincisi, Vətən Müharibəsində verdiyimiz 2783 nəfər itkimizi və yaralıları da nəzərə alaraq, Qarabağda qurulan gənc ailələrə və doğulan hər körpəyə dövlət yardımları olmalıdır ki, orada məskunlaşma güclü olsun.

Nəhayət, bundan sonra Ali Baş Komandanın “dəmir yumruq” siyasəti kəndlərin, qəsəbələrin quruculuğu...

Sədrlik edən. Sağ olun. Mələhət İbrahimqızı. Mələhət xanım, buyurun.

M.İbrahimqızı. Çox sağ olun, xanım Sədr. Mən də həmkarlarımın və ictimaiyyətin diqqətini bir daha bu günlərdə baş vermiş çox əlamətdar hadisəyə cəlb eləmək istəyirəm. Çünki biz bunu, həqiqətən də, yüksək qiymətləndirməliyik. Belə ki, bu günlərdə YUNESKO-nun Qeyri-maddi mədəni irsin qorunması üzrə Hökumətlər-arası Komitəsinin 15-ci iclasında Azərbaycan Respublikasının təqdim etdiyi “Nar bayramı, ənənəvi nar festivalı və mədəniyyəti” adlı beynəlxalq nominasiya sənədinin YUNESKO-nun Bəşəriyyətin qeyri-maddi mədəni irsi üzrə Rerezentativ Siyahısına daxil edilməsi ilə bağlı qərar qəbul olunmuşdur. Ümumiyyətlə, ölkəmiz üçün böyük əhəmiyyət kəsb edən belə bir qərarın qəbul olunması Azərbaycan Respublikasının Birinci vitse-prezidenti, Heydər Əliyev Fondunun prezidenti, YUNESKO-nun xoşməramlı səfiri Mehriban xanımın yorulmaq bilməyən titanik fəaliyyətinin nəticəsidir. Bu, bir reallıqdır ki, bu gün möhtərəm Prezidentimizin, müzəffər Ali Baş Komandanımızın istər diplomatiya, istər informasiya sahələrində, istərsə də döyüş meydanında qalibiyyətini Birinci vitse-prezidentimiz Mehriban xanımın mədəniyyət diplomatiyasında əldə etdiyi böyük uğurlar müşayiət edir.

YUNESKO ilə əməkdaşlığın genişlənməsində, mədəni irsimizin qorunmasında və dünya miqyasında təbliğində əvəzsiz xidmətləri olan YUNESKO və ISESCO-nun xoşməramlı səfiri Mehriban xanım Əliyevanın dəstəyi ilə hazırda Dədə Qorqud irsi, dastan mədəniyyəti, xalq nağılları və musiqisi, kamança hazırlanması və ifaçılıq sənəti, dolma hazırlama və paylaşma ənənəsi, Azərbaycanın muğam ifaçılığı, lavaş bişirmə və paylaşma, Lahıç misgərlik sənəti, aşıq sənəti, Novruz Bayramı kimi xalqımızın çox dəyərli və min illər boyu qazandığı, yaratdığı milli, maddi, mədəni irsimiz YUNESKO tərəfindən qorunur. Bu istiqamətdə işlərimizi hər birimiz davam etdirməliyik. Çünki təcavüzkar qonşumuz tək-cə torpaqlarımıza deyil, bizim mədəni irsimizə də göz dikib və bu mənada qəbul olunan “Nar bayramı, ənənəvi nar festivalı və mədəniyyəti”nin YUNESKO-nun Qeyri-maddi mədəni irsi siyahısına salınması, həqiqətən də, yüksək dəyərləndirilməlidir. Diqqətinizə görə sağ olun.

Sədrlik edən. Sağ olun. Musa Quliyev. Musa müəllim, buyurun.

M.Quliyev. Çox sağ olun, hörmətli Sahibə xanım. Hörmətli millət vəkilləri, mən diqqəti yenidən koronavirusla mübarizəyə cəlb etmək istəyirəm. Ölkəmizdə var gücü ilə koronavirusla mübarizə aparılır. Bu saat dövlətin 46 klinikası bu işə cəlb olunub, 15 mindən çox yataq yeri artıq doludur və təəssüf olsun ki, gündə 4 mindən artıq yoluxma da davam edir. Həmçinin biz gündə 20 minə yaxın test aparırıq. Hesab edirəm ki, bu, milli təhlükəsizlik məsələsidir və burada dövlət, özəl sektor ayrımçılığına yol vermək olmaz. Özəl sektorda fəaliyyət göstərən bütün tibb müəssisələri bu işə cəlb olunmalıdır. Əlbəttə, özəl sektoru heç kəs məcbur eləyə bilməz ki, sən gəl, koronavirusu

müalicə elə, amma stimullaşdırma yolu ilə buna getmək olar. İcbari Tibbi Sığorta üzrə Dövlət Agentliyinin rəhbərliyi də bildirmişdir ki, bir yataq xəstəsinə gündə 100–150 manat pul xərclənir; olsun gündə 200 manat. Özəl sektora sığortadan pul köçürmək olar. Qalan vəsaiti isə imkanlı vətəndaşlarımız öz ciblərindən ödəyərək özəl sektorda müalicə ala bilərlər və boşalan yerlərdə isə bizim imkansız, imkanı aşağı olan vətəndaşlarımız yerləşə bilər.

Digər məsələ testlərin sayının artırılması ilə bağlıdır. Hesab edirəm ki, test sahəsində, əslində, inhisarı aradan qaldırmaq lazımdır. Hər bir imkanı olan iş adamına, sahibkara imkan vermək lazımdır ki, testlər gətirsin. Bu saat dünyada 300-dən çox test növü var. Ekspres testlər var və ekspres testləri də çox ucuz qiymətə gətirib satmaq olar. İnsanlar evlərində də bu testlərdən istifadə edə bilərlər.

Başqa məsələ, dərman vasitələrinin, xüsusi ilə evdə müalicə olunmaq üçün dərman vasitələrinin çeşidinin artırılması, qiymətinin tənzimlənməsi üçün də lazımlı tədbirlər görülməlidir. Hesab edirəm ki, burada hər kəs əlini daşın altına qoymalıdır, hər kəs öz imkanı daxilində bu ümummilli məsələdə dövlətə dəstək verməlidir.

Bu günlərdə – artıq ayın 14-dən biz sərt karantin rejiminə keçmişik. Nazirlər Kabinetinin qərarı ilə yenə də 600 min adama – ağır sosial vəziyyətdə olan, evlərinə heç bir maddi gəlir gəlməyən insanlara köhnə siyahı üzrə müavinətin – 190 manat müavinətin verilməsinə başlanılıb. Hesab edirəm ki, bu siyahıları da bir sərf-nəzər etmək lazımdır. Yeni uçot aparmaq lazımdır, çünki ötən 6-8 ay ərzində sosial vəziyyəti dəyişən insanlar var. Bəzilərinin bəlkə də bu müavinətə ehtiyacı yoxdur, artıq onların gəlir mənbələri var. Bəziləri isə əvvəlki gəlirlərini

itirib, ola bilsin ki, bunların ehtiyacı var. Hesab edirəm ki, biz hər birimiz elliklə bu işə çox ciddi kömək etməklə qısa müddətdə koronavirusa qalib gələcəyik. Təşəkkür edirəm.

Sədrlik edən. Sağ olun, Musa müəllim. Tahir Kərimli, buyurun.

T.Kərimli. Təşəkkür edirəm, hörmətli Sədr. Hörmətli deputatlar, son dövrdə təkcə erməni tərəfi deyil, Minsk qrupuna həmsədr dövlətlərin rəhbərləri və nümayəndələri, digər şəxslər, vəzifəli şəxslər də, təşkilatların nümayəndələri də belə bir ideya irəli sürürlər ki, Dağlıq Qarabağın statusu gələcəkdə müəyyən olunacaq və sair. Bizim üçün ən mötəbər mənbə Azərbaycan Respublikası Prezidentinin birmənalı şəkildə dediyi “Dağlıq Qarabağda heç bir status olmayacaq” söhbətidir. Qoy bizim xalqımız, dostumuz, düşmənimiz də bilsin, ermənilər Azərbaycan Respublikasının vətəndaşlığını qəbul edəcəklərsə, orada yaşayacaqlar, Azərbaycanda yaşayan digər xalqlar kimi bütün hüquqları daşıyacaqlar. Ermənilər Azərbaycanda yaşayan digər azsaylı xalqlardan artıq deyillər, halbuki onlar bizə daha doğmadırlar; dincə, adətçə və sair. Ona görə birmənalı şəkildə bir daha xatırladıram, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, Ali Baş Komandan bunu deyib, biz ona güvənirik və bu istiqamətdə də gedəcəyik. Başqa hər hansı bir variant olmamalıdır.

İkincisi, mən xahiş edirəm ki, “Büdcə sistemi haqqında” Qanunun 15.3-cü maddəsinə əsasən biz növbəti ilin büdcəsini 20 dekabrda gec olmayaraq qəbul eləməliyik. Vaxtı ilə bizdə növbədənənar parlament seçkiləri ilə bağlı müəyyən müddətə dəyişikliklər nəzərdə tutulurdu. Mən bu barədə təklif edəndə nədənsə bu qaldı. Amma qanunun tələbinə əsasən bu uyğunlaşdırılmalıdır və bu, heç də çətin deyil. Hamı bilir ki, biz Vətən Müharibəsi

aparmışıq və işğal olunmuş ərazilər azad olunub, büdcədə onların bərpası məsələləri var. Çox şey var, yəni bunlar üzrlü, obyektiv səbəbdir. Hesab edirəm ki, bircə cümlə ilə – “2021-ci il istisna olmaqla” sözləri əlavə edilməklə qanunda dəyişiklik eləyə bilərik. Bu, çox yaxşı olardı. Həm də qanunun tələblərinə uyğun olardı.

Bundan başqa, bir şeyi də xahiş edirəm. Həm qanunvericilik yolu ilə, istər hüquqi sahələrdə, qanunlarda, istərsə də digər sənədlərdə Azərbaycanda həm xarici, həm də Azərbaycan vətəndaşlarının investisiya qoyması, münbit investisiya mühiti üçün daha gözəl şərait yaradılsın. Yəni məhkəmədə baxılmasından tutmuş, digər məsələlərə qədər daha cəlbədicə mühit yaradılsın. Çünki bu gün qarşımızda olduqca böyük bir problem – böyük bərpa məsələləri durub. Azərbaycanın qarşısında çox yüksək vəzifələr durub. Azərbaycan sanki müstəqilliyini yenidən qazanıb, buna oxşar bir şeydir. Biz yeni dövlət qurmalıyıq. O yerləri bərpa eləməliyik. Xahiş edirəm ki, bu obyektiv, real vəziyyət nəzərə alınsın. Təşəkkür edirəm.

Sədrlik edən. Sağ olun. Razi Nurullayev. Buyurun.

R.Nurullayev. Hörmətli xanım Sədr, hörmətli deputatlar. Mən çox şadam ki, “YAŞAT” Fondu yaradıldı və buna görə dövlət başçısına təşəkkürümü bildirirəm. Qeyd etmək istəyirəm ki, hələ birinci Qarabağ müharibəsindən sonra evlə təmin olunmayan nə qədər şəhid ailələrimiz, qazilərimiz var. Hazırda oraya kifayət qədər pul köçürülür. Biz də indi parlament olaraq ora vəsaitlər köçürəcəyik. Amma bu fondun gəlir hissəsi artmalıdır. Yəni bura davamlı vəsait daxil olmalıdır. Çünki ola bilsin ki, bir neçə aydan sonra insanların ora pul köçürməsi səngisin. Ona görə biz bunu təklif etmişdik. Burada bir neçə həmkarım da bu fikri səsləndirib. Mənə belə gəlir ki, indi

adı vətən vergisi olsun, nə olur-olsun, dəxli yoxdur, amma ora əlavə vəsaitlərin daxil olmasını təmin edəcək 5, 10 illik vergi növü müəyyənləşdirilsin. Bu, mütləq şəkildə lazımdır ki, biz bu problemləri həll edək. Mən hər gün, – indi mən onları paylaşmıram, mediada demirəm, – 3–4 şəhid ailəsinin, yaxud yaralıların evinə gedirəm. Gözə görünməyən o qədər problem var ki, biz onları heç təsəvvürümüzə gətirə bilmirik. Hörmətli xanım Sədr, onun üçün mən bunun bir daha nəzərdən keçirilməsini təklif edərdim.

İkinci bir məsələyə fikir bildirmək istəyirəm. Mən təşəkkür edirəm ki, rəhbərlik etdiyim Milli Cəbhə Partiyası bu il qeydiyyatda alındı, biz parlament partiyasına çevrildik. Buna görə, xanım Sədr, həm Sizə, həm bu işin arxasında duran Prezident Administrasiyasının Siyasi partiyalar və qanunvericilik hakimiyyəti ilə əlaqələr şöbəsinə, həm də cənab Prezidentə təşəkkürümü bildirirəm.

Doğrudan da, 5 illik bir məşəqqətə son qoyuldu. Parlament partiyası olmaq parlament partiyası kimi üstünlüklərdən istifadə etməkdir. Biz bu üstünlüklərdən istifadə edə bilmirdik. Həm biz, həm də Real Partiyası. Çünki 1992-ci ildə qəbul edilmiş “Siyasi partiyalar haqqında” Qanun kifayət qədər köhnəlib. Bu qanunun müddəalarına görə, biz sonradan partiya kimi qeydiyyatdan keçmişik, amma o partiya qeydiyyatdan keçməmişdən öncə parlamentə düşmüşük. Bu baxımdan “Siyasi partiyalar haqqında” Qanunda dəyişikliyin edilməsi vacibdir. Mən istərdim, əgər biz orada qanunvericilik subyekti olacağıqsa, onlarla söhbət aparaq ki, bu dəyişiklik elə bu il parlamentə daxil olsun, bu müzakirələr keçirilsin. Bunu nə qədər tez qəbul etsək, bir o qədər yaxşıdır. Üstündən 28–30 il vaxt keçib. Bu müddət ərzində artıq Azərbaycanda çox reallıqlar dəyişib. Biz bu gün də iki yeni partiya olaraq “Siyasi

partiyalar haqqında” Qanundan istifadə edə bilmirik. Təşəkkür edirəm.

Sədrlik edən. Sağ olun. Siz “YAŞAT” Fondu məsələsinə toxundunuz. Mən tam məsuliyyətlə deyə bilərəm ki, Siz dediyiniz məsələlərin hamısı düşünülüb. Bunların hamısı konsepsiyada var və müntəzəm həyata keçiriləcək. Çox sağ olun.

Tahir Rzayev. Tahir müəllim, buyurun.

T.Rzayev. Çox sağ olun. Hörmətli Sədr, hörmətli həmkarlar, bizim hər birimiz deputat kimi öz fikirlərimizi, düşüncələrimizi, dünyada baş verən hadisələrlə bağlı mülahizələrimizi, sözsüz ki, mətbuat, qəzet, televiziya vasitəsi ilə ictimaiyyətə çatdırı bilirik. Çox yaxşı haldır ki, bizim deputat həmkarlar bu prosesdə fəal iştirak edirlər. Ancaq bu gün ölkədə karantindir. Bu qorxunc xəstəlik hər bir adamı bəlaya sala bilər. Bizim içimizdə də çoxlu yoluxanlar var, deputat həmkarlardan da, Aparat əməkdaşlarından da, texniki işçilərdən də. Bilirsinizmi, biz gərək özümüzü qoruyaq.

Mənim bir təklifim var. Hörmətli Sədr, buradakı deputat həmkarlarımızın çoxu bu 30 dəqiqəlik müzakirənin keçirilməsinə o qədər də razı deyil. Əgər çıxış etmək istəyən varsa, ilk növbədə Siz bunu səsə qoyun, deputatlar səs versin, əgər çoxluq təşkil edərsə, biz bu yarım saatlıq müzakirəni keçirək. Düzü, mən məəttəl qalırım, biz başqalarına təbliğ edirik ki, özünüzü qoruyun, yerlərə getməyin. Amma burada otururuq, yarım saat, hərdən elə olur, bir saat müzakirə keçiririk. Onsuz da bu, əvvəllər olub. Hamı da öz fikrini deyə bilib. İndi də mətbuat azaddır, sosial şəbəkələr azaddır. Bizim hər birimiz orada öz sözumüzü deyə bilirik. Ona görə də mən xahiş edirəm, səsə qoyulsun və çoxluq təşkil edərsə, gələcəkdə biz bu

yarımsaatlıq müzakirəni keçirək. Yox, olmasa, biz iclasımızı gündəlik əsasında davam etdirək. Çox sağ olun.

Sədrlik edən. Sağ olun, Tahir müəllim. Əslində, mən Zahid müəllimə söz verirdim, çünki təkcə o, əlini qaldırdı. Ancaq sonra gördüm ki, 12 nəfər yazılıb. Xatırladım ki, Siz dediyiniz məsələni biz dünən komitə sədrlərinin iclasında müzakirə etdik. Həmişə necə səsə qoyurduq, yenə də elə qoyulacaq.

Siyavuş Novruzov. Buyurun.

S.Novruzov. Təşəkkür edirəm. Hörmətli Sədr, hörmətli deputatlar, doğrudan da, bu gün biz öz fəaliyyətimizi artıq müharibənin ikinci mərhələsinə uyğun qurmalıyıq. Həm beynəlxalq aləmdə, həm də daxildə. Azərbaycanı istəməyən qüvvələrin bu məsələ ətrafında məkrli niyyətlərini ifşa edib, bununla əlaqədar dərhal münasibət bildirməliyik. Bir sıra məsələləri özümüz dəqiqləşdirib dünyaya düzgün şəkildə təqdim etməliyik.

Mən bizim kütləvi informasiya vasitələrini, xüsusən televiziya izləyirəm. Məsələn, Şuşa haqqında veriliş gedəndə qeyd olunur ki, Şuşa Azərbaycanın mədəniyyət mərkəzidir. Bəli, Şuşa Azərbaycanın mədəniyyət mərkəzidir, çox sayda mədəniyyət xadimi yetişdirib, Azərbaycana, dünyaya təqdim edib. Amma Şuşa birinci növbədə siyasi, inzibati və hərbi mərkəzdir. Biz sovet hökumətinin yaratdığı mərkəzi qəbul edirik, yəni Xankəndini – keçmiş Stepanakerti, Şuşa isə qalıb qıraqda. Onda sual olunur, Ağa Məhəmməd Şah Qacar hücum edəndə Xankəndiyə gəlmişdi, yoxsa Şuşaya? Azərbaycanda xanlıqlar dövründə, Qarabağ xanlığı olan dövrdə o xanlar harada otururdu? Şuşada otururdu! Şuşa ətrafında kəndlər var idi və orada insanlar yaşayırdı. Amma mərkəz Şuşa idi. Hər gün bizim televiziya kanalları Şuşadan, yaxud Qarabağdan

çıxmış xanəndələri göstərir. Bəyəm oradan döyüşçü, sərkərdə, elm xadimi, mədəniyyət xadimi, dövlət xadimi çıxmayıb? Bunları da təqdim etmək lazımdır.

Biz istiqaməti tamam başqa tərəfə yönəldirik, sonra da başlayırıq bunun əziyyətini çəkməyə. O baxımdan ilk növbədə özümüz müəyyənləşdirməliyik ki, buna hansı nöqtəyi-nəzərdən yanaşaq. Avtomatik Şuşanı mərkəz elan etməklə... Xatırlayırsınızsa, cənab Prezident qeyd etdi ki, Şuşa alınandan sonra ermənilərin beli sındı. Yəni paytaxt tutuldu. Hər bir müharibə paytaxtın tutulması ilə başa çatır. Qarabağda da müharibə Şuşanın azərbaycanlılar tərəfindən işğaldan azad olunması ilə başa çatıb. O baxımdan da yanaşma tərzimiz düzgün olmalıdır. Mən hesab edirəm ki, hər bir millət vəkili bunu bu cür təqdim etməlidir. Xankəndini biz bir kənd hesab edirik. Mərkəz Şuşadır, Şuşadır, Şuşadır. Təşəkkür edirəm.

Sədrlik edən. Sabir Rüstəmxanlı. Buyurun, Sabir müəllim.

S.Rüstəmxanlı. Hörmətli Sədr, hörmətli Məclis. 44 gün ərzində qazanılan parlaq qələbədən və bu yüksək əhvali-ruhiyyəli günlərdən sonra, təbii ki, Azərbaycanın adı, normal həyatı başlanır. Biz çalışmalıyıq ki, bu payızda qazanılmış böyük qələbə ovqatı ölkəmizin bundan sonrakı həyatında davam etsin. Azərbaycanın həyatında ədalətli idarəçilik, demokratiya, insan haqlarının qorunması, Azərbaycanın zəngin, inkişaf etmiş, gözəl bir ölkəyə çevrilməsi və bu baxımdan düşmənlərimizin bizə uzatdığı dillərin kəsilməsi istiqamətində böyük işlər görülməlidir. Mən hesab edirəm ki, bayram əhvali-ruhiyyəsi ilə yanaşı, bu gün artıq həm Qarabağda, həm də bütün rayonlarımızda çox ciddi bir iş əhvali-ruhiyyəsi də başlanmalıdır. İndi təəssüf ki, bu xəstəlik – koronavirus bir bəhanə olub.

Bəzi idarələrdə xəstəliklə əlaqədar heç kimlə görüşməyə icazə vermirlər. Vətəndaşlar günlərlə qapının o üzündə qalırlar. Bir xəstəlik budur, bir xəstəlik də bürokratiya xəstəliyi. Bilmirəm, bunun yolu necədir? Amma hər halda indidən qulaqlarımıza müəyyən siqnallar çatır, şəhid, qazi ailələrinin incidilmə faktları ortaya çıxır. Buna qətiyyənlə yol vermək olmaz. Bu qələbə ovqatını müharibədə iştirak etmiş insanlara yüksək səviyyədə xidmətlə davam etdirmək lazımdır.

Prezidentin sərəncamından irəli gələn məsələlər, onun insanlara göstərdiyi qayğı, təəssüf ki, xırda məmurlara nümunə olmur, bu da haqlı narazılıq yaradır. Bunun qarşısı alınmalıdır. Belə məsələləri geniş müzakirə etmək lazımdır.

İkinci bir məsələ var ki, bu barədə mən bir dəfə də demişdim. Bir halda ki bizim orta məktəblərdə dərslər onlayn qaydada keçirilir, onda bütün kəndlərdə və rayonlarda güclü internet olmalıdır. Mənim stolumun üstündə 2 dənə məktub var. Mənim seçildiyim rayondan yazırlar ki, biz dərsi necə keçək, axı internet yoxdur. Bu, həll olunmalıdır. Bu da müharibə deyil ki... Rabitə və yüksək texnologiyalar naziri zəhmət çəksin, o yüksək texnologiyaları aparıb bizim kəndlərimizə də çatdırsın.

Üçüncüsü, bununla bağlı olan bir məsələni də deyim. Bizim informasiya məkanımız bəzən yad informasiyalarla dolur. Azərbaycana çıxın, şimal rayonlarına, Şamaxıdan üzü o tərəfə Şəkiyə kimi gedin, radionu açın. Bütün rayonlarda İran radiosu bizim radioları üstələyib. Bizim radiolarımız eşidilmir, İran radiosu, İran televiziya isə hər yerdə var. Bunun qarşısı alınmalıdır. Belə olmaz. Vaxtı ilə belə şey olmayıb. Niyə bizim...

Sədrlik edən. Sağ olun. Sabir müəllim, Siz dediniz ki,

haradasa siqnallar var ki, qazi və şəhid ailələrində problemlər var. Xahiş edirəm, o məlumatı, həmin şəxslərin adlarını çatdırın.

Müzakirələr qurtardı, bizim 30 dəqiqəmiz bitdi. Xahiş edirəm, gündəliyin məsələlərinə keçək. Gündəliyin 1-ci məsələsi Azərbaycan Respublikasının Mülki Məcəlləsində dəyişiklik edilməsi haqqında qanun layihəsidir. Layihəni Hüquq siyasəti və dövlət quruculuğu komitəsinin üzvü Nizami Səfərov təqdim edəcək. Nizami müəllim, buyurun.

N.Səfərov, *Milli Məclisin Hüquq siyasəti və dövlət quruculuğu komitəsinin üzvü.*

Hörmətli xanım Sədr, hörmətli deputatlar, xanımlar və cənablar. Azərbaycan Respublikasının Mülki Məcəlləsində dəyişiklik edilməsi haqqında qanun layihəsi iki oxunuşda müzakirə edilmişdir. İkinci oxunuşdan sonra qanunun mətnində heç bir dəyişiklik edilməmişdir. Xahiş edirəm, üçüncü oxunuşda qanun layihəsinin qəbul edilməsinə səs verəsiniz.

Sədrlik edən. Çox sağ olun, Nizami müəllim. Çıxış etmək istəyən yoxdur. Mən məsələni səsə qoyuram. Buyurun, münasibət bildirin.

Səsvermənin nəticələri	(saat 11.34 dəq.)
Lehinə	79
Əleyhinə	0
Bitərəf	0
Səs vermədi	1
İştirak edir	80
Nəticə: Yetərsay yoxdur	

Şakir müəllim, məlumat verin.

Ş.Şabanov. Lehinə 17 səs verilmişdir.

Sədrlik edən. Çox sağ olun, qəbul edildi.

İndi isə gündəliyin növbəti məsələlərinə keçirik. Onu da deyim ki, gündəliyin növbəti 2 məsələsi mahiyyətə bir-birinə yaxın qanun layihələridir. Gündəliyin 2-ci məsələsi “Əmanətlərin tam sığortalanması haqqında” Qanunda dəyişiklik edilməsi barədə, 3-cü məsələsi “Əmanətlərin sığortalanması haqqında” Qanunda dəyişiklik edilməsi barədə qanun layihələridir. Mən sözü İqtisadi siyasət, sənaye və sahibkarlıq komitəsinin sədri hörmətli Tahir müəllimə verirəm. Tahir Mirkişili, buyurun.

T.Mirkişili, *Milli Məclisin İqtisadi siyasət, sənaye və sahibkarlıq komitəsinin sədri.*

Çox sağ olun. Hörmətli Sədr, hörmətli həmkarlar. Sahibə xanım, icazənizlə, qanun layihəsini təqdim etməmişdən öncə istərdim, kiçik, vacib bir informasiyanı həmkarlarıma diqqətinə çatdırım. Bildiyiniz kimi, iqtisadiyyatın inkişaf istiqamətlərinin və islahatların müəyyən olunmasında nüfuzlu beynəlxalq təşkilatların verdiyi reytinglərin çox böyük rolu vardır. Bu, həm Dünya İqtisadi Forumunun, həm də Dünya Bankının verdiyi reytinglərlə bağlıdır. Xatırladım ki, 2020-ci ildə Azərbaycan Dünya Bankının “Doing Business” üzrə reytingində 191 ölkə arasında 34-cü yeri tutmuşdur.

Amma bildiyiniz kimi, bu il avqustun 27-də Dünya Bankı tərəfindən yayımlanmış press-relizdə bir sıra ölkələrin “Doing Business” hesabatındakı məlumatlarının bankın daxilində emal edilməsi prosesində uyğunsuzluq aşkarlanıb. Bu uyğunsuzluqların mahiyyətinin müəyyən edilməsi istiqamətində müstəqil araşdırma aparılacağı barədə bəyanat verilmişdi. Xatırladım ki, bu müstəqil araşdırma 4 ölkəni əhatə edəcəkdi. Bunlardan biri Çin, digəri Səudiyyə Ərəbistanı, üçüncüsü Birləşmiş Ərəb Əmirlikləri

və dördüncüsü Azərbaycanıdır. Əslində, Çinin və ərəb ölkələrinin niyə bu siyahıda olması heç kəsi təəccübləndirmirdi. Çünki Dünya Bankı ilə bu ölkələr arasında daim bu cür hallar yaşanır. Amma Azərbaycanın bu siyahıya daxil olması hər kəsdə təəccüb yaratdı və bundan istifadə edən Azərbaycanı istəməyən qüvvələr, hətta bəzi müxalif yönümlü iqtisadçılar Azərbaycana qarşı qarayaxma kampaniyası aparmağa başladılar. “Çox böyük ehtimalla bu düzəliş Azərbaycanın da reytinginin pisləşməsinə gətirib çıxaracaq”. Bu dediyim cümlə müxalif yönümlü bir iqtisadçının verdiyi bəyanatın yalnız bir hissəsi idi. Artıq 4 ay keçdi. Xatırladım ki, dekabr ayının 16-da, yəni 3 gün bundan öncə araşdırma başa çatdı və Dünya Bankı xüsusi bir press-reliz yaydı. Son 5 il ərzində aparılan araşdırma nəticəsində Azərbaycanın göstəriciləri nəinki şişirdilmiş, tam tərsinə, mövcud olan faktdan daha da aşağı salınmışdır. Yəni, əslində, yoxlamalar göstərdi ki, Azərbaycan 78,5 bal toplasa da, Azərbaycana 2020-ci ilin reytingində 76,7 bal yazılmışdı. Məhz buna görə də Azərbaycan haqqı olan 28-ci yerdən 34-cü yerə salınmışdı. Son araşdırmalar göstərdi ki, Azərbaycan 191 ölkə arasında 34-cü deyil, məhz 28-ci yerə layiq görülüb.

Azərbaycan 2020-ci ildə dünyanın ən islahatçı 10 ölkəsinin biri elan olunmuşdur. Mən anlayıram, bu gün dünya iqtisadiyyatında böhrandır. Azərbaycanda da baş verən hadisələr həm sahibkarların, həm də vətəndaşlarımızın iqtisadi çətinliklərlə üzləşməsinə səbəb olmuşdur. Bu, bizim hamımızın yaşadığı ümumi bir böhrandır. Amma istiqamətin düzgün seçilməsi və hədəflərin düzgün olması daha tez bir zamanda bu vəziyyətdən çıxmaq üçün dövlətin iqtisadi resurslarının nə dərəcədə olması deməkdir. Bu da cənab Prezident İlham Əliyev tərəfindən

aparılan islahatların indiki böhrandan çıxmaqda ən düzgün yol və ən doğru hədəf olduğunu bir daha göstərmişdir. İndi isə qanun layihəsi barədə.

Sədrlik edən. Tahir müəllim, üzr istəyirəm, Siz bu arayışı keçən dəfə səslənən suallarla bağlı dediniz? Mən keçən dəfə qoymadım deyəsiniz, istəmədim, burada diskussiya yaransın. Çünki olmayan şeylər haqqında danışmaq lazım deyil. Buyurun.

T.Mirkişili. Xatırladım ki, Sizin də qeyd etdiyiniz kimi, sənəd üçüncü oxunuşda müzakirəyə çıxarılır. Hörmətli Sədr, hörmətli həmkarlar, keçən dəfə ikinci oxunuş zamanı bəzi deputat həmkarlarım çıxış edərək həm təklif, həm mülahizə, həm də bir çox suallarla müraciət etmişdilər. Mənim də iştirakımla sual verən bir çox həmkarlarımla müzakirələr aparılıb və inanıram ki, onları maraqlandıran suallara cavab verməyi bacarmışıq.

Eyni zamanda, qeyd edim ki, verilən bir çox təkliflərin qanun layihəsinə heç bir aidiyyəti olmayıb. Üçüncü bir qisim suallar isə, ümumiyyətlə, doğru olmayan, yanlış iqtisadi fikirlər üzərində qurulduğuna görə, icazənizlə, onlara cavab verməyi lazım bilmirəm. İstənilən halda qanun layihəsi keçən dəfə lazımı qədər müzakirə olundu. Düşünürəm ki, cəmiyyətdə bu qanun layihəsinin Azərbaycan iqtisadiyyatına verəcəyi töhfə ilə bağlı müsbət fikirlər kifayət qədər çoxdur. Ona görə qanun layihəsinin mətni olduğu kimi saxlanmışdır. Səsə qoymağa və həmkarlarımı da qanun layihəsinə səs verməyə çağırıram. Çox sağ olun.

Sədrlik edən. Çox sağ olun, Tahir müəllim. Məsələni səsə qoyuram. Buyurun, münasibət bildirin.

Əleyhinə	0
Bitərəf	0
Səs vermədi	2
İştirak edir	81
Nəticə: Yetərsay yoxdur	

Şakir müəllim, məlumat verin.

Ş.Şabanov. Lehinə 18 səs verilmişdir.

Sədrlik edən. Çox sağ olun, qəbul edildi.

İndi isə, hörmətli həmkarlar, “Əmanətlərin sığortalanması haqqında” Qanunda dəyişiklik edilməsi barədə qanun layihəsinə münasibət bildirək. Buyurun.

Səsvermənin nəticələri	(saat 11.40 dəq.)
Lehinə	80
Əleyhinə	0
Bitərəf	0
Səs vermədi	0
İştirak edir	80
Nəticə: Yetərsay yoxdur	

Şakir müəllim, məlumat verin.

Ş.Şabanov. Lehinə 18 səs verilmişdir.

Sədrlik edən. Çox sağ olun, qəbul edildi.

Hörmətli həmkarlar, biz gündəliyin 4-cü məsələsinə keçirik. Bu məsələ Əmək Məcəlləsində dəyişiklik edilməsi haqqında qanun layihəsidir. Əmək və sosial siyasət komitəsinin sədri Musa Quliyev, buyurun.

M.Quliyev, *Milli Məclisin Əmək və sosial siyasət komitəsinin sədri.*

Çox sağ olun. Hörmətli xanım Sədr, hörmətli millət vəkilləri. Mən ilk öncə hörmətli Tahir müəllimin qaldırdığı çox vacib bir məsələyə münasibətimi bildirmək

istəyirəm. Tahir müəllim çox xoş bir xəbəri bizimlə bölüşdü. “Doing Business” hesabatında Azərbaycanın çox çətin bir dövrdə, dünya iqtisadiyyatında gedən böhran şəraitində, koronavirus pandemiyasının tüğyan etdiyi bir zamanda daha 6 pillə irəliləməsi cənab Prezidentin doğru strategiyasının və Azərbaycan hökumətinin fəaliyyətinin bir nəticəsi kimi qiymətləndirilir. Eyni zamanda, artıq bölgədə yeni bir dönmə başlayıb. İşğaldan azad olunmuş torpaqlarımızın təmizlənməsi, orada infrastrukturun yenilənməsi, quruculuq, abadlıq işlərinin başlanmasından sonra artıq Azərbaycan etibarlı tərəfdaş olaraq dünyanın məşhur şirkətlərinin də, dövlətlərinin də maraqlarını bura cəlb edəcəkdir. Hesab edirəm ki, bu, çox vacib bir göstəricidir.

Eyni zamanda, hörmətli həmkarlar, Əmək Məcəlləsində edilən dəyişikliklər iki oxunuşda müzakirəmizdən keçib. Məndə heç bir ciddi əlavə və dəyişiklik olmayıb. Ona görə də xahiş edirəm, üçüncü oxunuşda səs verəsiniz. Təşəkkür edirəm.

Sədrlik edən. Çox sağ olun, Musa müəllim. Hörmətli həmkarlar, mən layihəni səsə qoyuram. Buyurun, münasibət bildirin.

Səsvermənin nəticələri	(saat 11.42 dəq.)
Lehinə	80
Əleyhinə	0
Bitərəf	0
Səs vermədi	1
İştirak edir	81
Nəticə: Yetərsay yoxdur	

Şakir müəllim, məlumat verin.

Ş.Şabanov. Lehinə 18 səs verilmişdir.

Sədrlik edən. Çox sağ olun, bu qanun layihəsi də qəbul edildi.

İndi isə, hörmətli həmkarlar, gündəliyin 5-ci məsələsinə keçirik. Bu, “Təhsil haqqında” Qanunda dəyişiklik edilməsi barədə qanun layihəsidir. Gündəliyin növbəti 6-cı məsələsi isə “Bədən tərbiyəsi və idman haqqında”, “Peşə təhsili haqqında” və “Ümumi təhsil haqqında” qanunlarda dəyişiklik edilməsi barədə qanun layihəsidir. Mən sözü Elm və təhsil komitəsinin sədri Bəxtiyar Əliyevə verirəm. Bəxtiyar müəllim, buyurun.

B.Əliyev, *Milli Məclisin Elm və təhsil komitəsinin sədri.*

Hörmətli Sədr, hörmətli deputatlar. “Təhsil haqqında” Qanunda, “Bədən tərbiyəsi və idman haqqında”, “Peşə təhsili haqqında” və “Ümumi təhsil haqqında” qanunlarda dəyişiklik edilməsi barədə qanun layihələrinin həm birinci, həm də ikinci oxunuşda müzakirəsi zamanı heç bir əlavə, dəyişiklik təklif edilməmişdir. Ona görə qanun layihələrinə üçüncü oxunuşda olduğu kimi səs verməyi sizdən xahiş edirəm. Diqqətinizə görə təşəkkür edirəm.

Sədrlik edən. Çox sağ olun, Bəxtiyar müəllim. Qanun layihəsinə Gənclər və idman komitəsində də baxılıb. Adil müəllim, Sizin nə isə əlavəniz varmı?

Yerdən. *(Eşidilmir.)*

Sədrlik edən. Çox sağ olun. Hörmətli həmkarlar, qanun layihəsini səsə qoyuram. Buyurun.

Səsvermənin nəticələri

(saat 11.44 dəq.)

Lehinə	78
Əleyhinə	0
Bitərəf	0
Səs vermədi	1

İştirak edir
Nəticə: Yetərsay yoxdur

79

Şakir müəllim, məlumat verin.

Ş.Şabanov. Lehinə 18 səs verilmişdir.

Sədrlik edən. Çox sağ olun, qanun layihəsi üçüncü oxunuşda qəbul edildi.

İndi isə, hörmətli həmkarlar, xahiş edirəm, “Bədən tərbiyəsi və idman haqqında”, “Peşə təhsili haqqında” və “Ümumi təhsil haqqında” qanunlarda dəyişiklik edilməsi barədə qanun layihəsinə münasibət bildirək.

Səsvermənin nəticələri	(saat 11.44 dəq.)
Lehinə	77
Əleyhinə	0
Bitərəf	0
Səs vermədi	0
İştirak edir	77
Nəticə: Yetərsay yoxdur	

Şakir müəllim, məlumat verin.

Ş.Şabanov. Lehinə 18 səs verilmişdir.

Sədrlik edən. Çox sağ olun, bu qanun layihəsi də üçüncü oxunuşda qəbul edildi.

Hörmətli həmkarlar, növbəti 2 məsələ mahiyyətə bir-birinə yaxındır. Gündəliyin 7-ci məsələsi Azərbaycan Respublikasının Gömrük Məcəlləsində dəyişiklik edilməsi haqqında qanun layihəsidir, gündəliyin 8-ci məsələsi isə Vergi Məcəlləsində dəyişiklik edilməsi haqqında qanun layihəsidir. Mən İqtisadi siyasət, sənaye və sahibkarlıq komitəsinin üzvü Aydın Hüseynovdan xahiş edəcəyəm ki, məlumat versin. Aydın müəllim, buyurun.

A.Hüseynov, Milli Məclisin İqtisadi siyasət, sənaye və sahibkarlıq komitəsinin üzvü.

Çox sağ olun, xanım Sədr. Müzakirə etdiyimiz bu qanun layihəsinin qısaca mahiyyəti ondan ibarətdir ki, xarici ölkələrdə qeydiyyatda olan avtonəqliyyat vasitələri ölkə ərazisinə daxil olarkən yol vergisini sərbəhd-keçid məntəqələrindəki gömrük məntəqələrində deyil, gömrük rəsmiləşdirilməsi məntəqələrində ödəyə bilər.

Məlumdur ki, ölkəmiz böyük nəqliyyat logistikasına malikdir. Vətən Müharibəsində qələbədən sonra bizim nəqliyyat logistikamızın imkanları daha da genişlənəcək. Qəbul etdiyimiz qanun həm iqtisadi fəallığı təmin etmiş olacaq, mal dövriyyəsini sürətləndirəcək, həm də gömrük sistemində mövcud olan şəffaflığı daha da təkmilləşdirəcək. Ona görə də hörmətli həmkarlardan xahiş edirəm, qanun layihəsinə səs versinlər. Onu da deyim ki, həm birinci, həm də ikinci oxunuşdan sonra hər hansı bir əlavə, təklif və iradlar olmamışdır. Çox sağ olun.

Sədrlik edən. Aydın müəllim, çox sağ olun. Siz iki qanun layihəsi haqqında məlumat verdiniz. Mən istəyirəm, dəqiq deyəsəniz onu, iki qanun layihəsi haqqında məlumat verildi?

Yerdən. *(Eşidilmir.)*

Sədrlik edən. İndi isə mən bir-bir həmin qanun layihələrini səsə qoyuram. Xahiş edirəm, Gömrük Məcəlləsində dəyişiklik edilməsi haqqında qanun layihəsinin üçüncü oxunuşda qəbul edilməsinə münasibət bildirin.

Səsvermənin nəticələri

(saat 11.47 dəq.)

Lehinə	81
Əleyhinə	0
Bitərəf	0

Səs vermədi	0
İştirak edir	81
Nəticə: Yetərsay yoxdur	

Məlumat verin, Şakir müəllim.

Ş.Şabanov. Lehinə 18 səs verilmişdir.

Sədrlik edən. Çox sağ olun, qəbul edildi.

İndi isə Vergi Məcəlləsində dəyişiklik edilməsi haqqında qanun layihəsinə münasibət bildirək.

Səsvermənin nəticələri	(saat 11.47 dəq.)
Lehinə	77
Əleyhinə	0
Bitərəf	0
Səs vermədi	0
İştirak edir	77
Nəticə: Yetərsay yoxdur	

Şakir müəllim, sizdə vəziyyət necədir?

Ş.Şabanov. Lehinə 18 səs verilmişdir.

Sədrlik edən. Çox sağ olun, bu qanun layihəsi də qəbul edildi.

İndi isə, hörmətli həmkarlar, gündəliyin 9-cu məsələsinə keçirik. Bu məsələ Azərbaycan Respublikası Milli Məclisinin Daxili Nizamnaməsində dəyişiklik edilməsi barədə qanun layihəsidir. Gündəliyin 10-cu məsələsi isə “Azərbaycan Respublikası Milli Məclisinin komitələri haqqında” Qanunda dəyişiklik edilməsi barədə qanun layihəsidir. İcazənizlə, biz bunlara bir yerdə baxacağıq. Yenə də Nizami müəllim, mən Sizə söz vermək istəyirəm. Buyurun, məlumat verin.

N.Səfərov. Hörmətli xanım Sədr, hörmətli deputatlar, hər iki qanun pandemiya şəraitində Milli Məclisin iclasla-

rının, komitə və komissiya iclaslarının videokonfrans formatında keçirilməsinə həsr olunmuşdur. Hər iki layihə iki oxunuşda müzakirədən keçirilmişdir və heç bir qanunun mətnində əlavə və dəyişiklik edilməmişdir. Bunu nəzərə alaraq, üçüncü oxunuşda səs verməyinizi xahiş edirəm.

Sədrlik edən. Çox sağ olun, Nizami müəllim. Hörmətli həmkarlar, heç kimin sözü yoxdur?

Yerdən. (*Eşidilmir.*)

Sədrlik edən. Xahiş edirəm, “Azərbaycan Respublikası Milli Məclisinin Daxili Nizamnaməsi”ndə dəyişiklik edilməsi barədə qanun layihəsinə münasibət bildirin.

Səsvermənin nəticələri	(saat 11.49 dəq.)
Lehinə	79
Əleyhinə	0
Bitərəf	0
Səs vermədi	0
İştirak edir	79
Nəticə: Yetərsay yoxdur	

Şakir müəllim, məlumat verin.

Ş.Şabanov. Lehinə 18 səs verilmişdir.

Sədrlik edən. Çox sağ olun, qəbul edildi.

İndi isə, hörmətli həmkarlar, xahiş edirəm, “Azərbaycan Respublikası Milli Məclisinin komitələri haqqında” Qanunda dəyişiklik edilməsi barədə qanun layihəsinə münasibət bildirin. Buyurun.

Səsvermənin nəticələri	(saat 11.49 dəq.)
Lehinə	78
Əleyhinə	1
Bitərəf	0
Səs vermədi	0

Şakir müəllim, məlumat verin.

Ş.Şabanov. Lehinə 18 səs verilmişdir.

Sədrlik edən. Çox sağ olun, bu qanun layihəsi də qəbul edildi. Bununla da üçüncü oxunuşda olan qanun layihələri başa çatdı.

Hörmətli deputatlar, indi isə biz növbəti məsələlərə keçirik və qeyd edirəm ki, növbəti 4 məsələ, yəni 11-ci, 12-ci, 13-cü, 14-cü məsələlər texniki xarakter daşıyır, rəqəm və terminlərdə dəyişiklik nəzərdə tutulur. Oudur ki, “Normativ hüquqi aktlar haqqında” Konstitusiyaya Qanununa uyğun olaraq, bu qanun layihələri bir oxunuşda qəbul ediləcəkdir.

Beləliklə, biz gündəliyin 11-ci məsələsinə keçirik. Bu məsələ Azərbaycan Respublikasının İnzibati Xətalara Məcəlləsində dəyişiklik edilməsi haqqında qanun layihəsidir. Mən məsələyə dair məlumat vermək üçün, Nizami müəllim, yenə də Sizə söz verirəm, buyurun.

N.Səfərov. Hörmətli xanım Sədr, hörmətli deputatlar, xanımlar və cənablar! Azərbaycan Respublikasının Prezidenti qanunvericilik təşəbbüsü qaydasında İnzibati Xətalara Məcəlləsinin epidemiya əleyhinə rejiminin, sanitariya-gigiyena və karantin rejimlərinin pozulmasına görə məsuliyyəti müəyyən edən 211-ci maddəsinə dəyişiklik edilməsi haqqında qanun layihəsini Milli Məclisin müzakirəsinə təqdim etmişdir. Qanun layihəsinin təhlili ilə əlaqədar iki mühüm məqama diqqətinizi cəlb etmək istərdim.

Birincisi, təqdim edilən layihə İnzibati Xətalara Məcəlləsinin 211.1-ci, 211.2-ci və 211.3-cü maddələrində əksini tapmış inzibati xətalara dispozişiyalarında heç bir dəyişikliyi əhatə etmir. Yəni burada nəzərdə tutulan və özündə

inzibati xətanı ehtiva edən davranış modeli heç bir hüquqi modifikasiyaya uğramır və yalnız inzibati tənbeh tədbiri növündə cərimələrin miqdarının artırılması nəzərdə tutulur.

İkincisi, layihədən göründüyü kimi, inzibati tənbeh tədbirlərinin sərtləşdirilməsinin əsas subyektləri yalnız vəzifəli şəxslər və hüquqi şəxslərdir. Nəzərə almaq lazımdır ki, epidemiya əleyhinə, sanitariya-gigiyena və karantin rejimlərinin pozulmasına görə fiziki şəxslərə tətbiq edilən cərimələrin məbləği cari ilin 29 iyun tarixli qanununa əsasən artırılmışdır. Eyni qanunla vəzifəli və hüquqi şəxslərin inzibati xətalara görə də cərimələrinin məbləği artırılrsa da, məhz bu kateqoriyaya daxil olan subyektlər tərəfindən karantin rejimlərinin pozulmasında neqativ meyillər müşahidə edilir.

Hörmətli deputatlar, müzakirəni təqdim edilən layihənin qəbul edilməsini şərtləndirən başlıca amil koronavirus epidemiyasının qarşısının alınmasına yönəlmiş kompleks tədbirlərin həyata keçirilməsinə baxmayaraq, COVID-19-a yoluxan şəxslərin və həmin xəstəlik nəticəsində dünyasını dəyişən insanların sayının artması və vəzifəli şəxslər tərəfindən İnzibati Xətalər Məcəlləsinin 211-ci maddəsinin tələblərinin pozulmasında neqativ dinamikanın müşahidə edilməsidir.

Məlumat üçün bildirmək istəyirəm ki, cari il martın 14-dən dekabrın 17-dək 785 vəzifəli şəxs inzibati məsuliyyətə cəlb edilmişdi. Epidemioloji vəziyyətin kəskinləşməsinə cavab olaraq Nazirlər Kabinetinin qərarına əsasən, koronavirus infeksiyasının ölkə ərazisində yayılmasının, onun törədə biləcəyi fəsadların qarşısının alınması məqsədi ilə Azərbaycan Respublikasının ərazisində karantin rejiminin müddəti 2021-ci il yanvarın 31-dək uzadılmışdır. Həmçinin bütün ölkə üzrə sərtləşdirilmiş xüsusi karantin

rejiminin yanvarın 18-dək tətbiqi müəyyənləşdirilmişdir. İnzibati tənbeh tədbirlərinin sərtləşdirilməsində əsas hədəf İnzibati Xətalər Məcəlləsinin preventiv potensialının gücləndirilməsidir. Bu məsələdə əhəmiyyət kəsb edən məqamlar, bir tərəfdən, vəzifəli şəxslərin məsuliyyətinin artırılması, hüquqi şəxslər tərəfindən karantin rejiminə ciddi riayət olunması, digər tərəfdən də, qeyd edilən inzibati xəta subyektlərinin, vətəndaşların sağlamlığının qorunması istiqamətində müəyyən olunmuş qaydaların təmin edilməsidir.

Nəzərinizə çatdırmaq istərdim ki, pandemiya dövründə beynəlxalq təcrübənin müqayisəli təhlili birmənalı şəkildə göstərir ki, epidemioloji vəziyyətin kəskinləşməsinə cavab olaraq dövlətlər öz daxili qanunvericiliyində sərt hüquqi tədbirlərə müraciət edir. Məsələn, Gürcüstanda İnzibati Xətalər Məcəlləsində edilən dəyişikliklərə əsasən təcrid olunma və ya karantin qaydalarının pozulmasına görə hüquqi şəxslər 10 min lari və ya 3140 dollar məbləğində cərimə edilirlər. İspaniyada hüquqi şəxslər 600 min avroyadək cərimə oluna bilirlər, Kanadada bu rəqəm 750 min dollar təşkil edir. Rusiya Federasiyasında cərimələrin məbləği vəzifəli şəxslər üçün 500 min rubl, yəni 8800 ABŞ dolları, hüquqi şəxslər üçün 1 milyon rubl, yəni 13600 ABŞ dollarına qədər müəyyən edilmişdir.

Hörmətli deputatlar, qanun layihəsinin koronavirus epidemiyası ilə mübarizədə əhəmiyyətini nəzərə alaraq dəstəkləməyinizi xahiş edirəm.

Sədrlik edən. Çox sağ olun, Nizami müəllim. Çox ətraflı məlumat verdiniz. Hörmətli həmkarlar, müzakirəyə başlayırıq və mən görürəm, 12 nəfər yazılıb. Mən qabaqcadan deyirəm, ancaq qanun layihəsi ətrafında müzakirələr gedəcək. Kim ayrı məsələ ilə bağlı çıxış etmək

istəyirsə, xahiş edirəm, getsin, orada jurnalistlərə müsahibə və arayışlar versin. Beş dəqiqəyə qədər. Razısınız?

Yerdən. (*Eşidilmir.*)

Sədrlik edən. 3 dəqiqəyə? Zahid müəllim, hamının ixtiyarı var ki, öz fikrini bildirsin. Səfa müəllim, səsə qoyaq? 3 dəqiqəni, ya 5 dəqiqəni səsə qoyaq? Səfa müəllim, buyurun.

Yerdən. (*Eşidilmir.*)

Sədrlik edən. 3 dəqiqəni. Buyurun, münasibət bildirin.

Səsvermənin nəticələri	(saat 11.56 dəq.)
Lehinə	65
Əleyhinə	2
Bitərəf	0
Səs vermədi	0
İştirak edir	67
Nəticə: Yetərsay yoxdur	

Lehinə 65 bizdə. Şakir müəllim, sizdə neçədir?

Ş.Şabanov. Lehinə 17 səs verilmişdir.

Sədrlik edən. 3 dəqiqəyə keçirik. Buyurun. Siyahını göstərin, zəhmət olmasa. Kim çıxış edəcək? Fazil Mustafa. Fazil müəllim, buyurun.

F.Mustafa. Hörmətli xanım Sədr, hörmətli millət vəkilləri. Hesab edirəm ki, karantin qaydalarının pozulmasına görə cərimələrin tətbiq edilməsi ilkin dövrdə qanunvericilikdə bizim tərəfimizdən qəbul olunan dəyişikliklərlə müəyyən səmərə verdi. İnsanların xeyli hissəsi bu qaydalara əməl etməyə bir vəzifə kimi baxmağa başladı. Təbii ki, məsuliyyətsizlik də oldu. Amma buna baxmayaraq, nəzarət mexanizmi bir qədər güclü olduqda bu cərimələrin tətbiqi daha səmərəli olur.

Fiziki şəxslərə cərimələrin tətbiqinin artırılmaması müsbət bir tendensiyadır. Çünki fiziki şəxslərin gəlir səviyyəsi son 5–6 ayda xeyli aşağı düşüb. Mən hesab edirəm ki, bu məsələyə toxunmamağımız daha doğru olardı. Nə baxımdan? Heç vəzifəli şəxslərə də, hüquqi şəxslərə də bu artırımların bir təsiri olacağını düşünmürəm. Çünki hüquqi şəxslərin böyük əksəriyyəti iflas vəziyyətindədir, yəni gəlirləri azalıbdır. Restoranların, kafələrin çoxu işləmir. Pandemiya şərtlərinə görə tikintilərdə müəyyən problemlər var, xaricdən daşınan, dollarla, valyuta ilə alınan malların qiymətləri xeyli bahalaşıbdır. Ona görə də belə vəziyyətdə biz hüquqi şəxsləri elə həddə gətirib çıxaracağıq ki, artıq bütün iş yerlərini bağlayacaqlar. Belə ki, işçini işdə saxlamaq lazımdır. Hansısa bir formada ona yaşayış üçün müəyyən dərəcədə vəsait vermək lazımdır. Bu cərimələr artdıqca hüquqi şəxslər istər istehsalatda, istərsə də digər sahələrdə mövcudluqlarını davam etdirməkdə artıq maraqlı olurlar. Özü də indi əksər ölkələrdə – Türkiyədə də, başqa yerlərdə də kirayə haqlarının ödənilməsində hüquqi şəxslərə yardımlar göstərilir. Onların kirayə, icarə haqları xeyli bahalaşıbdır və bunun endirilməməsi böyük problemlər yaradır.

Ona görə də hesab edirəm ki, bu məsələyə toxunmaqla həssas əhalinin bir hissəsinin müəyyən narazılığını artırmış olacağıq. Pandemiyaya qarşı mübarizənin başqa yollarını tapmaq lazımdır. Birincisi, nəzarət mexanizmi gücləndirilməlidir. Yəni daha çox elə mövcud cərimələr səviyyəsində nəzarət mexanizmi saxlanılmalıdır.

İkincisi, biz indi başqa ölkələrlə müqayisə edirik. Axı, o ölkələrdə insanların çoxu bizdə olduğu kimi evində müalicə olunmur. Bir adamın müalicə xərci 1500–2000 manat civarında olmur. Xəstəxanalarımız doludur, təbii ki,

səhiyyə sistemimizin də vəziyyətini başa düşürük. Çox ağırdır, xəstələnlərin sayı çoxdur. Bu yükü qaldırmaqda xeyli çətinlik çəkirlər...

Sədrlik edən. Sağ olun. Razi Nurullayev.

R.Nurullayev. Hörmətli xanım Sədr, hörmətli deputatlar, ilk öncə onu demək istəyirəm ki, indi şəhərdə postlar azalıb, vətəndaşlar incidilmir. Mən düşünürəm ki, bu, doğru qərardır. Hər tərəfdə post qoyub, tıxac yaratmağa da ehtiyac yoxdur. 3 saatlıq icazə alıb, onun yarısını da yollarda itirməyə ehtiyac yox idi. Buna görə mən bu addımı alqışlayıram.

Fiziki şəxslər üçün cərimələrin olmamasını, artırılmasını da alqışlayıram. Vəzifəli və hüquqi şəxslər üçün cərimələrin artırılmasını isə bəyənə bilmirəm. Üzrlü sayın, əgər dediyim düzəliş alınmasa, o zaman bu qanunun əleyhinə səs verməli olacağam. Ciddi xəbərdarlıq etmək, nəzarət etmək, sonra cərimə etmək olar. Əlbəttə, deyə bilərik ki, biz şans verdik, amma onlar bu şansı qiymətləndirmədilər. Məncə, bunu da deməyəm. Çünki Allah-Təala tövbə qapısını hər zaman açıq qoyub. 80 yaşında insan belə günahlı girib, günahsız çıxıb bilər. Qaydanı pozanlar, əsasən, imkanlı və arxalı adamlar olur. Yəni, kim isə bir çayxana işlədir, 5–10 manat qazanırsa, o qədər cərimə onun üçün böyük yük olacaq. Mənə belə gəlir ki, bu cəriməni ona yazmaq həmin adamın evini yıxmaq anlamına gəlir. Qoy, birinci dəfə xəbərdarlıq edilsin, sonra cərimə olunanda da üstümüzə gəlməsin ki, kuməmi yıxdın, balalarımı ac qoydun. Çünki bu cür məktublar məndə onlardır.

Mən bütün vətəndaşlarımıza da buradan müraciət edirəm. Xahiş edirəm ki, qaydalara əməl etsinlər, özlərini qorusunlar, dövlətimizi də, burada bu qərarı qəbul edən

parlament üzvlərini də pis vəziyyətdə qoymasınlar. Mən vətəndaşlarımızdan bütün bu qaydalara əməl etməyi təvəqqe edirəm. Təşəkkür edirəm, xanım Sədr.

Sədrlik edən. Çox sağ olun, Razi müəllim. Çox düzgün fikir ifadə etdiniz ki, heç kim qaydaları pozmasın, heç kim də heç kimi pis vəziyyətə qoymasın. O ki qaldı deyirsiniz, ciddi xəbərdarlıq. Yəni ciddi xəbərdarlıqla bunun qarşısını almaq olar? Təbii ki, yox! Ancaq düz deyirsiniz ki, gərək heç kim qaydaları pozmasın.

Tahir Kərimli, buyurun.

T.Kərimli. Təşəkkür edirəm. Hörmətli Sədr, hörmətli deputatlar, Nizami müəllim burada qeyd etdi ki, sanksiyaların aşağı və yuxarı hədlərinin artırılması vəzifəli şəxslərə və hüquqi şəxslərə aiddir, yəni bütün vətəndaşlara aid deyil. Bu, çox ciddi məlumatdır. Onu deyim ki, hüquq mütəxəssisləri arasında çox mötəbər bir fikir var: heç vaxt cəzaların sərtləşdirilməsi cinayətlərin və ya qayda pozuntularının qarşısını almır. Hətta ölüm cəzasına monitoring qoyulması zamanı onun ləğvi ilə bağlı müzakirələr oldu və bizim bir sıra hüquq islahatları zamanı yüzlərcə mədələrimizin humanistləşdirilməsi baş verdi və sair. Amma məsələ ondan ibarətdir ki, bu hüquq pozuntusunu yaradan səbəb və şəraitin ləğvi bizim əlimizdə deyil. Belə demək mümkündürsə, koronavirusun ekspansiyası o qədər dərin və böyükdür ki, bunun qarşısını almaq bəlkə də vaksinləşmədən sonra mümkün olacaq. Ona görə də mən bunun tərəfdarı kimi çıxış edirəm və qanunun lehinə səs verəcəyəm.

Razi bəyin təklifinə də çox hörmətlə yanaşıram. Bizim sahibkarların, dövlət orqanlarımızın imkanları var. Xahiş edirəm, onlar özləri maskalar alsınlar, paylaşsınlar, ilk fürsətdə insanlara sərt cəza verməkdən çəkinsinlər. İnsanlar

bu xəstəliklə bağlı əsəbi hal keçirdir, istər yoxlayanlar, istər orqan işçiləri, istərsə də vətəndaşlar olsun. Bunlara nəvazişkar münasibət lazımdır. Bəziləri bu vəziyyətdən möhtəkirlik üçün istifadə də edirlər. Deyir elə, tutmuşam kəsim, bu, yaramaz. Ona görə də bu cəzaların sərtləşdirilməsi məsələsinə gedirik. Bu, məcburi bir hərəkətdir, dövlət tərəfindən görülən tədbirdir. Amma biz camaata münasibətdə bunu nəzərə almalıyıq.

Eyni zamanda, bir şeyi də xahiş etmək istəyirəm. Biz indicə çıxışları 3 dəqiqəyə endirdik. Milli Məclisin Daxili Nizamnaməsinin 11-ci maddəsinə əsasən çıxışlar 10 dəqiqə olur. Əlbəttə, 10 dəqiqəyə qədər nəzərdə tutulur, yəni 1 dəqiqə də ola bilər. Amma təklif və digər çıxışlar üçün 3 dəqiqə vaxt nəzərdə tutulur. Yəni bu o deməkdir ki, hər halda 3 dəqiqədən artıq olmalıdır. Düşünürəm ki, çıxışlar üçün 5 dəqiqə olması daha yaxşıdır. Amma tövsiyə oluna bilər ki, kimsə daha az çıxış etsin. Bizim deputat həmkarlarımız bəzən belə çıxışlar edirlər. Təşəkkür edirəm.

Sədrlik edən. Tahir müəllim, sağ olun. Ancaq biz bu məsələni səsə qoyduq və mən Milli Məclis Aparatının rəhbəri hörmətli Səfa müəllimdən bunu soruşdum. Səsvərmədə yəqin ki, Siz də fikrinizi bildirdiniz. Gördünüz ki, çoxluq elə 3 dəqiqə istədi.

Sahib Aliyev. Sahib müəllim, buyurun.

S.Aliyev. Təşəkkür edirəm, hörmətli xanım Sədr. Dəyərli həmkarlar, hazırda müzakirə etdiyimiz qanun layihəsi bütövlükdə ölkədə yaranmış vəziyyətə və beynəlxalq təcrübəyə uyğundur. Ona görə də mən bu düzəlişlərə səs verəcəyəm.

Əlbəttə, həmkarlarıma yanaşmalarını da anlayıram. Amma tutaq ki, koronavirusla mübarizədə örnək ölkələr

sayılan Cənubi Asiya ölkələrinin təcrübəsi göstərir ki, məhz bir sıra hallarda sərt cəza tədbirləri bunun qarşısının alınmasında səmərəli rol oynayır. Məsələn, Sinqapurda 7000 dollar pul cəriməsindən 6 ayadək həbs cəzası gözlənilir. Ancaq fiziki şəxslərdən söhbət gedir. Cənubi Koreyada 8,2 min dollar pul cəriməsindən 1 ilədək həbs cəzası, Vyetnamda 12 ilədək həbs cəzası verilir, Çində isə əgər insan koronavirusa yoluxduğu halda bilərəkdən karantin rejimini pozur və digərlərini yoluxdurursa, ona qarşı ölüm hökmü kəsilir. Biz həmin ölkələrin statistikasına fikir versək, əhalisinin sayını nəzərə alsaq, görürük ki, onlarda vəziyyət daha idealdır. Ümumiyyətlə, Vyetnamda koronavirusa yoluxanların sayı üç yüzü keçmir. Yəni, belə reallıqlar da var.

Son günlər Daxili İşlər Nazirliyinin yaydığı statistikaya görə, 49 nəfər koronavirus xəstəsi edilən xəbərdarlıqlara rəğmən evdən çıxıb, onlardan 32-nə qarşı cinayət işi başlanılıb. Əlbəttə, bu, çox təhlükəli bir haldır. Bizim dövlət həm koronavirusla mübarizəyə qlobal və regional müstəvidə töhfə vermək, həm də pandemiya şəraitində öz əhalisinin sağlamlığını qorumaq sahəsində üzə çıxan sosial problemlərin həllində atdığı addımlar baxımından barmaqla sayılacaq qədər az olan örnək ölkələrdən biridir. Amma ayrı-ayrı strukturlar, vəzifəli, hüquqi şəxslər, təəssüf ki, heç də real vəziyyəti düzgün qiymətləndirmir.

Yeri gəlmişkən, koronavirusla mübarizədə öndə olan qurumlar – Səhiyyə Nazirliyi, İcbari Tibbi Sığorta Agentliyi və TƏBİB arasında koordinasiyanın artmasına ehtiyac var. Açıq deməliyik ki, əvvəllər, xəstəliyin ilk dövrlərində xəstəxanalardan birmənalı şəkildə hər kəs razı qayıdırdısa, bu gün sosial platformada əks fikirlərin yer aldığını görürük. Bunun qarşısı alınmalıdır. Apteklərdə

koronavirusla müalicə üçün dərmanlar artırılmalıdır. Test məsələsini də hörmətli Musa müəllim qeyd etdi.

Sədrlik edən. Sağ olun, Sahib müəllim. Fəzail İbrahimli. Buyurun, Fəzail müəllim.

F.İbrahimli. Çox sağ olun, Sahibə xanım. Əziz həmkarlarım, mən açıq deyim ki, bir sadə həqiqəti anlaya bilmirəm. Bir tərəfdə dayanıb koronavirus, millətin sinəsinə çöküb insanları öldürür, məhv edir, digər tərəfdə də dayanıb bu gün qəbul etdiyimiz bu qanun, insanları ölümdən, xəstəlikdən qurtarmaq üçün. İndi biz hansı tərəfdə olmalıyıq? İnsanların xəstələnməsinin, ölümünün qarşısını alan bu qanunun, yoxsa insanları öldürən koronavirusun tərəfində?

Bu cərimə haqqında elə danışılır ki, guya dövlət orqanları əlini, qolunu çırmalayıb düşəcək kütləvi sürətdə hüquqi və fiziki, vəzifəli şəxslərin üstünə, onlardan vergi yığacaq. Qanun milləti, xalqı qorumaq üçün qəbul olunur. Zəhmət çəksin, vəzifəli və hüquqi şəxslər bu qanunun icrasına kömək etsin. Qanuna qarşı çıxmasın. Kafesi var, işlədir, pul qazanmaq üçün millətin sinəsinə çökür, adamları ora yığır. Bu qanmır? Bu, necə vəzifəli şəxsdir ki, Azərbaycan qanunlarını pozur? Bu, necə vəzifəli şəxsdir ki, heç nəyə baxmadan kafe işlədir? Məsəl var: qananı sözlə, qanmayanı bizlə. Bu onlara qarşı istifadə olunan bizdir.

Hörmətli həmkarlarım, mən ağığını deyim, biz sərt qanunların tərəfindəyik. Burada müxtəlif ölkələrdə nə qədər milləti xəstələndirən, əzaba düşər edən, varlanmaq üçün istifadə edən adamların sayı qeyd olundu. Biz bəyəm onların tərəfində olmalıyıq? Yoxsa, millətin xilasına doğru yönəlmiş bu qanunların tərəfində? Xahiş edirəm, Sahibə xanım, bu məsələni nəzərə alın, həmkarlarımız icazə

versə, bunu səsə qoyub qəbul edək.

Sədrlik edən. Musa müəllim, komitə sədri, buyurun.

M.Quliyev. Çox sağ olun. Emosiyaları da başa düşürəm. Mənim deyəcəyim təkliflər 12-ci maddə ilə bağlıdır. Yəni 11-ci maddəni səsə qoyaq. Amma 12-ci ilə bağlı sözlərim var. Biz ötən il İcbari tibbi sığorta fondunun vəsaiti hesabına göstərilən xidmətlərin bir il müddətində vergidən azad edilməsini nəzərdə tutmuşduq. Amma indi onu iki ilə qaldırırıq.

Təklif edirəm ki, biz burada olduğu şəkildə səs verək, bu qanunu qəbul edək. Amma qanunun subyektinə də bir təklifimizi bildirək ki, sənəddə bir balaca dəqiqləşdirmə aparmaq lazımdır. Bilirsiniz ki, bu il yanvarın 1-dən 20 rayonumuzda icbari tibbi sığorta fəaliyyətə başlayıb və onlarda da həmin bu güzəşt – ƏDV-dən azadolunma güzəşti tətbiq edilir. Ölkənin qalan bütün klinikalarında isə yanvarın 1-dən inşaallah, koronavirus imkan versə, başlaması nəzərdə tutulur. Onda belə çıxır ki, iki klinika iki il müddətinə ƏDV-dən azad olunacaq, qalan klinikalar isə bir il müddətinə azad olunacaq? Buna görə də təklif edirəm ki, iki illik müddəti ya icbari tibbi sığorta xidmətləri başlanan gündən hesablayaq, ya da, bütövlükdə, 3 il müddətinə edək. Çünki onsuz da İcbari tibbi sığorta fondunun vəsaitinin 70 faizə qədəri dövlət büdcəsindən gələn vəsaitlərdir. Dövlət büdcəsindən gələn vəsaiti ƏDV hesabı ilə təzədən dövlət büdcəsində tutmağın o qədər də əhəmiyyəti olmur.

Digər bir təklif ondan ibarətdir ki, ümumiyyətlə, biz səhiyyənin maliyyələşdirilməsi siyasətinə yenidən baxmalıyıq. Çünki bir çox ölkələrdə istər səhiyyə xidmətlərinin göstərilməsi, istərsə də dərmanların gətirilməsi və satışı ƏDV-dən ya azaddır, ya da minimum ƏDV tətbiq

olunmaqla həyata keçirilir. Cənab Prezidentin gözəl bir sözü var ki, bizim üçün ən qiymətli olan Azərbaycan vətəndaşının sağlamlığıdır. Hesab edirəm ki, Azərbaycan vətəndaşının sağlamlığına yönələn tədbirləri isə vergiyə, pula bağlamaq o qədər doğru deyil. Mən səs verəcəyəm. Amma təklifim bundan ibarətdir ki, gələcəkdə bu məsələyə biz yenidən qayıdaq. Təşəkkür edirəm. Sağ olun.

Sədrlik edən. Sağ olun, Musa müəllim. Siz 12-ci məsələ ilə bağlı çıxış elədiniz? 12-ci məsələ hələ məruzə olunmayıb.

Hörmətli həmkarlar, mən 11-ci məsələni səsə qoyuram. Xahiş edirəm, münasibət bildirin.

Səsvermənin nəticələri	(saat 12.14 dəq.)
Lehinə	66
Əleyhinə	4
Bitərəf	0
Səs vermədi	0
İştirak edir	70
Nəticə: Yetərsay yoxdur	

Şakir müəllim, məlumat verin.

Ş.Şabanov. Lehinə 14 nəfər, əleyhinə 1 nəfər.

Sədrlik edən. Sağ olun, qanun layihəsi qəbul edildi.

İndi isə, hörmətli həmkarlar, biz 12-ci məsələyə keçirik. Bu, Azərbaycan Respublikasının Vergi Məcəlləsində dəyişiklik edilməsi haqqında qanun layihəsidir. Qanun layihəsini təqdim etmək üçün mən Tahir müəllimə söz verirəm. Buyurun, Tahir müəllim.

T.Mirkişili. Çox sağ olun. Hörmətli Sədr, hörmətli həmkarlar, bildiyiniz kimi, biz bu ilin əvvəlində, səhv eləmirəmsə, mart ayında İcbari tibbi sığorta fondunun

hesabına göstəriləcək tibbi xidmətlərin əlavə dəyər vergisindən azad olunması ilə bağlı Vergi Məcəlləsində dəyişiklik etdik. Mən bir daha xatırladıram, söhbət bütün tibbi xidmətlərdən getmir, İcbari tibbi sığorta fondunun hesabına maliyyələşdirilən və insanlara göstərilən tibbi xidmətlərdən gedir. Çünki İcbari tibbi sığorta fonduna yığılan pulun böyük bir hissəsi dövlət büdcəsindən gəlir, bir hissəsi də maaşlardan və əhalidən tutulmalar hesabına formalaşır. Burada söhbət daha çox tibbi xidmətin göstərilməsi və daha çox əhalinin əhatə olunmasından gedir. Qanunda etdiyimiz dəyişikliyin müddəti bu ilin sonunda başa çatır.

Hazırda pandemiya şəraiti, eyni zamanda, tibbdə baş verən bu hadisələr tibbi sığorta sisteminin ölkə üzrə tam əhatə edilməsinə imkan verməmişdir. Halbuki, əvvəlcədən bizim planımız bunu 2020-ci ildə bütün ölkə üzrə tətbiq etmək idi. Növbəti ilə keçdiyinə görə bu məsələnin daha bir il artırılması və əvvəlki dəyişikliyin bir il yox, iki il olması o deməkdir ki, 2021-ci ilin sonuna qədər İcbari tibbi sığorta fondu hesabına göstərilən tibbi xidmətlər əlavə dəyər vergisindən azad olunur. Dəyişikliyin mahiyyəti bundan ibarətdir. Texniki dəyişiklikdir. Minnətdaram, çox sağ olun.

Sədrlik edən. Sağ olun, Tahir müəllim. Hörmətli həmkarlar, bu qanun layihəsinə Səhiyyə komitəsində də baxılıb. Əhliman müəllim, sözlünüz yoxdur?

Yerdən. *(Eşidilmir.)*

Sədrlik edən. Çox sağ olun. Hörmətli həmkarlar, mən qanun layihəsini səsə qoyuram. Buyurun. Rəşad müəllim, çıxış eləmək istəyirsiniz?

Yerdən. *(Eşidilmir.)*

Sədrlik edən. Buyurun. Rəşad Mahmudov.

R.Mahmudov. Çox təşəkkür edirəm. Əslində bu qanun bizim komitədə müzakirə olunub və lehinə səs vermişik. Mən Tahir müəllimin təmsalında iqtisadi və ümumiyyətlə, ölkənin vergi siyasətini yürüdən təşkilatlara üz tutaraq bir daha, sadəcə, xatırlatmaq istəyirəm. Ümumiyyətlə, bu gün səhiyyə siyasətini əməli işə çevirən fərqli qurumlar var. Bunlar özəl qurumlardır, hansısa nazirliklərin, eləcə də, Səhiyyə Nazirliyinin tabeliyində olan icbari tibbi sığorta qurumları və sairidir. Amma bir normal hüquqi akt və ya qərar qəbul olunanda, əlbəttə, gələcək üçün ən azı bunu nəzərə almalıyıq ki, ölkədə səhiyyə siyasətinin bütün subyektləri bərabər hüquqa malik olmalıdırlar. Çünki Azərbaycan Konstitusiyasının Normativ hüquqi aktlar haqqında 149-cu maddəsinin birinci hissəsində “bərabər mənafelərə bərabər münasibət” deyilən bir yanaşma var. Mən bunu bugünkü səsvermə ilə əlaqəli demirəm. Amma bir daha xatırlatmağı özümə borc bilirəm. Çünki Azərbaycan səhiyyəsinin, səhiyyə sisteminin inkişafına ən böyük əngəl yaradan hadisələrdən biri – istər müharibə şəraitində, istərsə də koronavirusla mübarizədə, bu işə, sadəcə, dövlətin İcbari Tibbi Sığorta üzrə Dövlət Agentliyi və Səhiyyə Nazirliyi nəzdində olan tibb personalı deyil, ölkənin bütün özəl xəstəxanalarının tibb personalı cəlb olunub – bu xəstəxanalar və qurumlar arasında verginin bütün hissələrində bu qədər ciddi bir şəkildə fərqin olmasıdır. Düşünürəm ki, bu, Azərbaycanda səhiyyə siyasətinin yürüdülməsinə, eləcə də səhiyyə sisteminin inkişafına əngəl yaradar. Bunu gələcəkdə bir daha nəzərə almağınızı xahiş edirəm. Belə bir fürsəti verdiyinizə görə bir daha təşəkkür edirəm. Sağ olun.

Sədrlik edən. Sağ olun, Rəşad müəllim. Hörmətli həmkarlar, indi isə xahiş edirəm, Vergi Məcəlləsində dəyişiklik

edilməsi haqqında qanun layihəsinə münasibət bildirək.

Səsvermənin nəticələri	(saat 12.18 dəq.)
Lehinə	80
Əleyhinə	0
Bitərəf	1
Səs vermədi	0
İştirak edir	81
Nəticə: Yetərsay yoxdur	

Buyurun, Şakir müəllim.

Ş.Şabanov. Lehinə 15 səs verilmişdir.

Sədrlik edən. Sağ olun, qəbul edildi.

Hörmətli həmkarlar, indi isə gündəliyin 13-cü məsələsinə keçirik. Bu məsələ Azərbaycan Respublikasının Vergi Məcəlləsində və “Gömrük tarifi haqqında” Qanunda dəyişiklik edilməsi barədə qanun layihəsidir. Məsələyə dair məlumat vermək üçün mən İqtisadi siyasət, sənaye və sahibkarlıq komitəsinin üzvü Mahir Abbaszadəyə söz verirəm. Mahir müəllim, buyurun.

M.Abbaszadə, *Milli Məclisin İqtisadi siyasət, sənaye və sahibkarlıq komitəsinin üzvü.*

Çox sağ olun, Sahibə xanım. Hörmətli Sədr, hörmətli millət vəkili, məlum olduğu kimi, UEFA İcraiyyə Komitəsi 2019-cu ildə UEFA Avropa Liqası final oyununun Bakı Olimpiya Stadionunda keçirilməsi barədə qərar qəbul etmişdir. Eyni zamanda, 2020-ci il futbol üzrə Avropa çempionatının keçirilməsinə Azərbaycan ev sahibliyi etməli idi. Bununla əlaqədar olaraq biz 2019-cu ilin aprel ayında Vergi Məcəlləsində və Gömrük Məcəlləsində dəyişiklik etdik. Bu dəyişikliklər gəlir vergisindən, mənfəət vergisindən, əlavə dəyər vergisindən, habelə

gömrük rüsumlarından azad olmaları nəzərdə tuturdu. Lakin 2019-cu ildə dünyanı bürüyən bu pandemiya ictimai-siyasi və sosial-iqtisadi həyata mənfi təsirlərini göstərdi. Bu təsirlər idman həyatından da yan keçmədi. Bununla əlaqəli olaraq UEFA İcraiyyə Komitəsi Azərbaycanda Avropa çempionatı üzrə oyunların 2020-ci ildə deyil, 2021-ci ildə keçirilməsi ilə bağlı qərar qəbul edib. Ona görə də biz 2019-cu ildə Vergi və Gömrük məəcəllələrində müəyyən edilmiş güzəştlərin müddətinin 2021-ci ilin avqust ayına qədər uzadılmasını nəzərdə tuturuq. Səs verməyinizi xahiş edirəm.

Sədrlik edən. Sağ olun. Çıxış etmək istəyən yoxdur. Mən qanun layihəsini səsə qoyuram, münasibət bildirək. Buyurun.

Səsvermənin nəticələri	(saat 12.21 dəq.)
Lehinə	81
Əleyhinə	0
Bitərəf	0
Səs vermədi	0
İştirak edir	81
Nəticə: Yetərsay yoxdur	

Şakir müəllim, məlumat verin.

Ş.Şabanov. Lehinə 15 səs verilmişdir.

Sədrlik edən. Sağ olun, qəbul edildi.

Hörmətli deputatlar, gündəliyin 14-cü məsələsinə keçirik. Bu, “Mediasiya haqqında” Qanunda dəyişiklik edilməsi barədə qanun layihəsidir. Məsələyə dair məlumat vermək üçün mən, Nizami müəllim, Sizə söz verirəm. Buyurun, Nizami Səfərov.

N.Səfərov. Hörmətli xanım Sədr, hörmətli deputatlar,

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti qanunvericilik təşəbbüsü qaydasında Azərbaycan Respublikasının “Mediasiya haqqında” 2019-cu il 29 mart tarixli Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə layihəni Milli Məclisin müzakirəsinə təqdim etmişdir.

Bu qanunun 3.2-ci və 28-ci maddələri kommersiya, ailə və əmək münasibətlərindən irəli gələn mübahisələr üzrə məhkəməyə müraciət etməmişdən əvvəl tərəflər arasında ilkin mediasiya sessiyasında iştirak etmə vəzifəsini müəyyən edir. Qanunun 29-cu maddəsi isə qeyd edilən mübahisələr üzrə ilkin və sonrakı sessiyaların keçirilməsi qaydalarını müəyyən edir. “Mediasiya haqqında” Qanunun 39-cu maddəsi qeyd edilən maddələrin 2021-ci il yanvarın 1-dən qüvvəyə minməsini nəzərdə tutur.

Qanunun qəbul edildiyi vaxtdan keçən müddət ərzində mediasiya sisteminin təsdiq edilməsi üçün əhəmiyyətli işlər görülmüşdür. Cari ilin fevral ayının 12-də “Mediasiya Şurası” qeyri-kommersiya hüquqi şəxsi təsis edilmiş və fevralın 16-da Ədliyyə Nazirliyi tərəfindən dövlət qeydiyyatına alınmışdır. Ədliyyə Akademiyasında mübahisələrin alternativ həlli üçün təlimlərin təşkili nəzərdə tutulmuşdur. Mediasiya Şurasının müvafiq qərarları ilə Ədliyyə Nazirliyinin Ədliyyə Akademiyasının mediasiya təlimi qurumu kimi Mediasiya Şurasının üzvlüyünə qəbul edilmiş, Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2019-cu il 5 sentyabr tarixli 383 nömrəli qərarı ilə təsdiq edilmiş mediatorların hazırlığı və ixtisaslarının artırılması ilə bağlı təlim qaydasına uyğun olaraq, mediator olmaq istəyən şəxslər üçün sənəd qəbulu başlanmış və ilk təlim 2020-ci il martın 10-na təyin edilmişdir. Lakin COVID-19 koronavirus pandemiyası ilə bağlı xüsusi karantin rejimi tətbiq edildiyindən qeyd edilən təlimlərin keçirilməsi

təxirə salınmışdır. Ailə, əmək və kommertiya mübahisələri üzrə mediasiya işlərini aparmaq üçün ən azı 300 mediatorun hazırlanmasının tələb edildiyini və qanunvericiliyə uyğun olaraq, bir mediasiya təlimində maksimum 15 nəfərin iştirak edə biləcəyini nəzərə alaraq, bu şərtlər daxilində 2021-ci il yanvarın 1-dək “Mediasiya haqqında” Azərbaycan Respublikası Qanununun tələblərinə cavab verən mediasiya sisteminin qurulması qeyri-mümkün olmuşdur.

Mövcud epidemioloji vəziyyəti nəzərə alaraq, “Mediasiya haqqında” Azərbaycan Respublikası Qanununun ilkin mediasiya sessiyalarında məcburi iştirakı nəzərdə tutulan müddələrin qüvvəyə minməsinin 2021-ci il iyulun 1-dək təxirə salınması məqsədəuyğun olardı. Qeyd olunan obyektiv səbəbləri nəzərə alaraq, “Mediasiya haqqında” Azərbaycan Respublikası Qanununun 39-cu maddəsində “2021-ci il yanvarın 1-dən” sözlərinin “2021-ci il iyulun 1-dən” sözləri ilə əvəz edilməsi təklif edilir. Xahiş edirəm, layihənin qəbul edilməsinə səs verəsiniz.

Sədrlik edən. Sağ olun, Nizami müəllim. 2 nəfər çıxış etmək istəyir. Razi Nurullayev. Buyurun.

R.Nurullayev. Hörmətli xanım Sədr, hörmətli deputatlar, mən bu qanunu Azərbaycan üçün inqilabi bir qanun hesab edirəm. Həqiqətən, çox vacib bir sənəddir. Təəssüf edirəm ki, bu, təxirə salınır. Bu qanunun qəbulundan sonra bizim hər birimizin ünvanımıza daxil olan məktublar bəlkə də bir neçə dəfə azalacaq. Çox vacib bir məsələdir.

Bizim hörmətli həmkarımız da qeyd etdi ki, artıq mart ayından başlayaraq müəyyən təlimlər keçirilib. Mən təklif edərdim, mümkünsə, qanunvericilik subyektii ilə danışıqlar aparılsın ki, iyulun 1-dək bəlkə bu, pilot layihə kimi bir neçə rayonda tətbiq olunsun. Çünki hər bir qanun ilk dəfə

tətbiq olunanda nəzəri tərəfi ilə, praktik tərəfi ilə bağlı çox böyük problemlər yaşanır. Sonra biz onu yenidən müzakirə edə bilərik. Mənə elə gəlir ki, bu, vacib bir məsələ olardı. Bilirsinizmi, elə bu gün mənə gələn məktublara baxdım, 3-ü elə bu məsələ haqqındadır. Sanki insanlar bir qapıdan girir, evlənir, o biri qapıdan çıxır, boşanırlar. Nə qədər böyük problemlər var. Bunu hörmətli Hicran xanım daha yaxşı bilir. İqtisadi məsələlərlə bağlı nə qədər problem var.

Bu gün mənə çox pis təsir edən bir səs yazısı aldım. Mənə İmişlidən deputat seçilməmişdən qabaq bir nəfər müraciət eləmişdi. Adı Vaqif Quliyev idi. O, 10 gün bundan qabaq xəstəlikdən rəhmətə gedib və bir səs yazısı saxlayıb. Deyir ki, cənab deputat, mən xahiş edirəm, mənim bu məsələmi həll elə, bu mənim vəsiyyətimdir. Özümə gələ bilmirəm. Təbii ki, məhkəmədə də olduq, danışdıq. O biri tərəfi də dinləyirsən, onda da haqq görürsən. Bu tərəfi də dinləyəndə haqlı tərəfləri var. Məsələ traktor məsələsidir, lizinqə götürülüb, sonra əlindən alınıb. Amma mənə belə gəlir, elə məsələlər var ki, bunu məhkəmə də, deputat da həll edə bilmir. Bu məsələlər müzakirə olunmalıdır. Beş o tərəfə, beş bu tərəfə, yaxud kimsə müəyyən bir kompromisə gəlir, güzəşt eləyir və o məsələ həll olunur. Onun üçün də mən xahiş edərdim ki, əgər mümkünsə, bu, bir neçə rayonda təxirə salınmadan pilot layihə kimi tətbiq olunsun. Biz bunun mənfi-müsbət tərəflərini qiymətləndirib, iyulda yenidən əlavə dəyişikliklər təklif edək. Təşəkkür edirəm, xanım Sədr.

Sədrlik edən. Sağ olun. Etibar Əliyev. Buyurun, Etibar müəllim.

E.Əliyev. Çox hörmətli Sahibə xanım, “Mediasiya haqqında” Qanunun qüvvəyə minməsinin hüquqi tərəfi ilə

yanaşı, mənəvi tərəfi daha böyük əhəmiyyət kəsb edir. Mediasiya mediator vasitəsi ilə iki və daha çox tərəf arasında mübahisələrin həllinə yönələn prosesdir. Açıqı, Mediasiya İnstitutunun yaradılmasına müqavimət var. Əsas müqavimət də məhkəmələr tərəfindəndir. Bizim məhkəmələr qərarları ən sürətlə qəbul edən məhkəmələrdir. Bu, yaxşı məhkəmə sayıla bilməz, bu, ədalətli deyil. Dünyanın əksər ölkələrində işlər məhkəməyə getməmişdən əvvəl mediasiyaya müraciət olunur.

Lakin ilkin mərhələdə bizə Nizami müəllimin dediyi kimi, 300 mediator lazım idi. Ancaq məndə olan məlumata görə, indiyə qədər 100 mediator hazırlanıb. Mediasiya tərəflərin maraqlarının uzlaşmasına yönəldilir, mübahisələrin alternativ həlli yollarından biridir. Tərəflər özləri qərar qəbul edir, lakin icra məcburidir. Məhkəmə yükünü azaltmağa yönələn institutdur. Məhkəməyə gələnlər yalnız qalib gəlmək haqqında düşünürlər. Bu isə daha çox barışıq institutudur. Bu institutun ailədaxili problemlərin, kommersiya, biznes, inzibati mübahisələrinin, əmək məsələlərinin həllində müstəsna rolu var.

Bir vacib məsələni diqqətinizə çatdırım. Bu ilin yanvar-oktyabr aylarında qeydiyyat şöbələri tərəfindən 29 min 580 nikah və 12 min 347 boşanma halı qeydə alınmışdır. Dövlət Statistika Komitəsinin məlumatına görə, əhalinin hər min nəfərinə nikahların sayı 3,5, boşanmaların sayı isə 1,5 olub. Dolayısı ilə Mediasiya İnstitutunun boşanma hallarının azalmasına müsbət təsiri ola bilərdi. Mediasiya kommersiya məsələlərinin həllinin də əlverişli üsuludur. Bu uzatma sonsuza qədər davam edə bilməz. Bu, qanunun qüvvəyə minməsi vaxtının üçüncü dəfə uzadılmasıdır. Təki, 2021-ci ilin iyul ayı qanunun qüvvəyə minməsi üçün son uzadılma tarixi olsun. Təşəkkür edirəm.

Sədrlik edən. Çox sağ olun, Etibar müəllim. Çıxış etmək istəyən yoxdur, ona görə də mən “Mediasiya haqqında” Qanunda dəyişiklik edilməsi barədə qanun layihəsinə münasibət bildirməyi xahiş edəcəyəm. Buyurun.

Səsvermənin nəticələri	(saat 12.30 dəq.)
Lehinə	79
Əleyhinə	0
Bitərəf	1
Səs vermədi	0
İştirak edir	80
Nəticə: Yetərsay yoxdur	

Şakir müəllim, siz də məlumat verin.

Ş.Şabanov. Lehinə 16 səs verilmişdir.

Sədrlik edən. Çox sağ olun, qəbul edildi.

Hörmətli həmkarlar, gündəliyin 15-ci məsələsinə keçirik. Bu məsələ “Mühasibat uçotu haqqında” Qanunda dəyişiklik edilməsi barədə qanun layihəsidir. Onu da qeyd edim ki, qanun layihəsi ikinci oxunuşda müzakirəyə təqdim edilir. Məsələyə dair məlumat vermək üçün Tahir müəllim, mən Sizə söz verirəm. Buyurun, Tahir Mirkişili.

T.Mirkişili. Çox sağ olun, hörmətli Sədr. Hörmətli həmkarlar, qanun layihəsində də qeyd olunduğu kimi, sənəd ikinci oxunuş üçün təqdim olunur. Qeyd edim ki, qanun layihəsi kommersiya təşkilatları tərəfindən aparılan mühasibat uçotunun təkmilləşdirilməsini nəzərdə tutur. Belə ki, Nazirlər Kabinetinin qəbul etdiyi qərara görə, kiçik, orta və iri sahibkarlıq subyektlərinə dair meyarlar dəyişdiyindən bu dəyişiklik kiçik və orta sahibkarların dövryyəsinin bir neçə dəfə artmasına səbəb olmuşdur. İri dövryyələr də daha dəqiq mühasibat uçotunun aparılması-

nı tələb edir. Bu dəyişiklik orta sahibkarların iri sahibkarlar kimi mühasibat uçotu aparmasını, kiçik sahibkarların isə qəbul olunmuş müvafiq beynəlxalq standartlara uyğun mühasibat uçotu aparmasını özündə ehtiva edir. Birinci oxunuşda hörmətli həmkarlarım tərəfindən qanundakı dəyişikliklərlə bağlı mahiyyətinə uyğun hər hansı bir təklif olmadığına görə mətn ikinci oxunuşda olduğu kimi saxlanılmışdır. Diqqətinizə görə təşəkkür edirəm.

Sədrlik edən. Çox sağ olun, Tahir müəllim. Hörmətli həmkarlar, gərək biz əvvəlcə bu qanun layihəsinə əsas kimi münasibət bildirək. Səsə qoyuram.

Səsvermənin nəticələri	(saat 12.32 dəq.)
Lehinə	77
Əleyhinə	0
Bitərəf	0
Səs vermədi	0
İştirak edir	77
Nəticə: Yetərsay yoxdur	

Şakir müəllim, məlumat verin.

Ş.Şabanov. Lehinə 18 səs verilmişdir.

Sədrlik edən. Çox sağ olun, qanun layihəsi əsas kimi qəbul edildi.

İndi isə çıxış etmək istəyənlər var. Vüqar Bayramov. Vüqar müəllim, komitə üzvüsünüz də?

Yerdən. (*Eşidilmir.*)

Sədrlik edən. Komitədə müzakirə olunub, Tahir müəllim?

Yerdən. (*Eşidilmir.*)

Sədrlik edən. Buyurun.

V.Bayramov. Hörmətli xanım Sədr, hörmətli millət

vəkilləri, hörmətli media nümayəndələri. Mən də bu gün təqdim olunan qanun layihəsini dəstəkləyirəm. Çünki qanun layihəsi məhz şəffaflığın gücləndirilməsi, bu sahədə nəzarətin artırılması baxımından çox vacibdir. Amma bununla belə, gələcəkdə bu sahədə qanunvericiliyin daha da təkmilləşdirilməsi ilə bağlı iki təklifimi qısa olaraq təqdim etmək istərdim.

Bir daha qeyd etmək istərdim ki, təkliflər bu sahədəki qanunvericilik bazasının təkmilləşdirilməsi məqsədi ilə təqdim olunur. Əvvəla, mövcud, yəni bu gün müzakirə etdiyimiz qanunun 3-cü maddəsinə əsasən kiçik sahibkarların özlərinin mühasibat uçotu aparmaq hüququ ləğv olunur. Eyni zamanda, qanunun 10-cu maddəsində kiçik və orta sahibkarlar üçün mühasibatlılığın aparılması qaydaları müəyyənləşdirilib. Belə ki, bu maddə ilə kiçik və orta sahibkarların maliyyə hesabatları kiçik və orta sahibkarlıq subyektləri üçün maliyyə hesabatlarının beynəlxalq standartlarına uyğun hazırlanacaq. Nəzərə alsaq ki, kiçik sahibkarlar üçün illik dövriyyə 200 min manatdan 3 milyon manata qədər dəyişir, yəni aylıq dövriyyə 17 min manatdır, eyni zamanda, Nazirlər Kabinetinin 2018-ci il 21 dekabr tarixli 556 sayılı qərarı ilə kiçik sahibkarlıq subyektlərinin bölgüsü meyarları dəyişilib və mikro sahibkarlar həmin meyarlara əlavə olunur, o baxımdan xüsusən də dövriyyəsi kiçik sahibkarlar üçün mühasibat uçotunun aparılması müəyyən xərclər yaradır. Bu kontekstdən təklif edirəm ki, gələcəkdə dövriyyəsi kiçik olan sahibkarlar üçün mühasibat uçotunun aparılması qaydalarında güzəştlərin tətbiq edilməsi həyata keçirilsin. Eyni zamanda, Nazirlər Kabinetinin sözügedən qərarına baxılıb, ölçü meyarlarının yenidən təkmilləşdirilməsi məqsədəuyğun olardı. Nəzərə alsaq ki, Amerika Birləşmiş

Ştatlarında bu meyarlar yalnız kiçik və iri müəssisələr, Avropa Birliyində kiçik, orta və iri müəssisələr kimi qruplaşdırılır, Azərbaycanda isə 4 kateqoriya üzrə qruplaşdırılır.

İkinci təklifim gələcəkdə bu sahədəki qanunvericiliyin təkmilləşdirilməsi ilə bağlı orta və iri sahibkarlarla bağlı mühasibat uçotu qaydalarının eyniləşdirilməsi ilə bağlıdır. Nəzərə alsaq ki, orta sahibkarlar üçün illik dövriyyə 3 milyondan 30 milyon manatadək dəyişir, onda daha məqsədəuyğun olardı ki, gələcəkdə peşəkar mühasibat sertifikatının meyarlarının müəyyənəşdirilməsi ilə bağlı orta sahibkarlar üçün diferensial dəyişikliklər və güzəştlər tətbiq edilsin. Təşəkkür edirəm.

Sədrlik edən. Çox sağ olun. Vüqar müəllim, Siz bu təklifləri komitə iclasında səsəndirmisiniz?

V.Bayramov. Hörmətli xanım Sədr, bəli, komitə iclasında layihə ilə bağlı müzakirə aparmışıq. Bu isə gələcəkdə qanunvericiliyin, bütövlükdə, qanunun təkmilləşdirilməsi ilə bağlıdır. Hörmətli Tahir müəllimlə bunu müzakirə etmişik. Layihə ilə bağlı deyil, qanunla bağlı olduğuna görə biz məsləhətləşdik ki, burada təqdim edək.

Sədrlik edən. Çox sağ olun. Mən düşünürəm ki, Tahir müəllim, Sizin arayışınızda bunlar hamısı öz əksini tapıb. Mən onu demək istəyirəm.

Daha çıxış etmək istəyən yoxdur. Hörmətli həmkarlar, biz qanun layihəsinə maddələr üzrə münasibət bildirməliyik. Layihədə 7 maddə var. 3 maddəni bir, 4 maddəni də bir səsə qoyacağam. İndi isə 1-ci, 2-ci və 3-cü maddələrin qəbul edilməsinə səs verək. Buyurun.

Səsvermənin nəticələri

(saat 12.36 dəq.)

Lehinə

83

Əleyhinə

0

Bitərəf	0
Səs vermədi	0
İştirak edir	83
Nəticə: Qəbul edildi	

Şakir müəllim, məlumat verin.

Ş.Şabanov. Lehinə 17 səs verilmişdir.

Sədrlik edən. Çox sağ olun, 3 maddə qəbul edildi.

İndi isə xahiş edirəm, 4-cü, 5-ci, 6-cı, 7-ci maddələrə münasibət bildirək. Buyurun.

Səsvermənin nəticələri	(saat 12.37 dəq.)
Lehinə	79
Əleyhinə	0
Bitərəf	0
Səs vermədi	1
İştirak edir	80
Nəticə: Yetərsay yoxdur	

Məlumat verin, Şakir müəllim.

Ş.Şabanov. Lehinə 17 səs verilmişdir.

Sədrlik edən. Çox sağ olun, bu maddələr də qəbul edildi.

İndi isə xahiş edirəm, qanun layihəsinə ikinci oxunuşda bütövlükdə münasibət bildirin.

Səsvermənin nəticələri	(saat 12.37 dəq.)
Lehinə	82
Əleyhinə	0
Bitərəf	0
Səs vermədi	0
İştirak edir	82
Nəticə: Yetərsay yoxdur	

Şakir müəllim, məlumat verin.

Ş.Şabanov. Lehinə 17 səs verilmişdir.

Sədrlik edən. Çox sağ olun, qanun layihəsi ikinci oxunuşda qəbul edildi.

Hörmətli həmkarlar, 16-cı məsələyə keçirik. Müzakirəyə təqdim olunan qanun layihəsi “Gömrük orqanlarında xidmət haqqında Əsasnamə”yə dəyişiklik edilməsi barədədir. Birinci oxunuşdur. Qanun layihəsini təqdim etmək üçün mən sözü Mahir Abbaszadəyə verirəm. Mahir müəllim, buyurun.

M.Abbaszadə. Çox sağ olun, Sahibə xanım. Hörmətli Sədr, hörmətli millət vəkilləri. Adıçəkilən əsasnamənin 1-ci maddəsinə əsasən gömrük orqanlarında xidmət Azərbaycan Respublikasının hüquq mühafizə orqanları sistemində daxil olan gömrük orqanlarının vəzifə, funksiya və hüquqlarına uyğun olaraq, öz peşəkar fəaliyyətlərini həyata keçirən Azərbaycan Respublikası vətəndaşlarının dövlət qulluğunun xüsusi növüdür. Həmçinin əsasnamədə göstərilmişdir ki, “Dövlət qulluğu haqqında” Azərbaycan Respublikası Qanununun vətəndaşların dövlət qulluğuna qəbul edilmək hüquqları, qulluğa qəbulun müsabiqə və şəffaflyq əsasında həyata keçirilməsi, dövlət qulluqçularının fəaliyyətinin qiymətləndirilməsi və dövlət qulluğunun digər prinsiplərinə aid müddəaları gömrük orqanlarına xidmətə qəbul edilən şəxslərə də şamil edilsin. Gömrük orqanlarında xidmətin dövlət qulluğunun xüsusi növü olmasını və dövlət qulluğu ilə bağlı bir sıra müddəaların gömrük orqanlarına şamil edilməsini nəzərə alaraq, dövlət gömrük orqanlarının sosial müdafiəsi baxımından aşağıdakı əlavələr təklif olunur.

1. Gömrük orqanlarının vəzifəli şəxslərinə pul mükafatlarının verilməsinin dövlət qulluqçularının mükafatlandı-

rılmasına dair normativ hüquqi aktlarla tənzimlənməsi nəzərdə tutulur. Həmin əsasnaməyə görə, dövlət qulluqçularının mükafatlandırılması məqsədi ilə dövlət qulluqçuları üçün müəyyən olunmuş aylıq əmək haqqı fondunun 3 misli həcmində əlavə vəsaitlərin verilməsi nəzərdə tutulur.

2. Gömrük orqanlarının vəzifəli şəxslərinin qulluğuna yaş həddinə çatdığına görə, pensiyaya çıxmaq hüququ və rən xidmət illərinə görə, vəzifəli şəxsin gömrük orqanlarında xidmətə yararsız olması barədə müvafiq tibbi komissiyanın rəyinə əsasən xəstəliyə görə xitam verildikdə onların vəzifə maaşlarının 6 misli məbləğində birdəfəlik müavinətin verilməsi və bu məbləğdən verginin tutulmaması nəzərdə tutulur.

Eyni zamanda, nəzərinizə çatdırmaq istəyirəm ki, bu müddəa da “Dövlət qulluğu haqqında” Azərbaycan Respublikası Qanununun 33.2-ci müddəasına uyğun olaraq təsbit edilmişdir. Qanun layihəsinə səs verməyinizi xahiş edirəm.

Sədrlik edən. Çox sağ olun, Mahir müəllim. Razi müəllim, sualınız var. Buyurun.

R.Nurullayev. Hörmətli xanım Sədr, hörmətli deputatlar, məndə belə sual yarandı – belə çıxır ki, bu, dövlət qulluğunun tələbinə görə bu şəkildə dəyişdirilir. Digər dövlət qulluğuna daxil olan dövlət idarələrinin də əsasnamələri var. Onların əsasnamələrində də yəqin ki, bütün bu məsələlər bu və ya digər şəkildə həllini tapıb. Belə çıxır ki, onlara da dəyişiklik etməliyik. Yaxud burada “dövlət qulluğunun filan bəndinə əsasən bu şəkildə tənzimlənir” kimi də vermək olar. Bir bənd şəklində əlavə olunsa, bütün qanunlara aidiyyəti olar. Yəni hamısında bunu bir-bir dəyişməyə ehtiyac qalmaz. Yəni “Dövlət qulluğu haqqında” Qanunun filan maddəsi ilə bu məsələlər

tənzimlənir. Hər kəs sonradan baxıb bunu öyrənə bilər. Yoxsa belə deyil? Bu, mənə bir az qaranlıq qaldı. Təşəkkür edirəm.

Sədrlik edən. Sağ olun. Mahir müəllim, Siyavuş müəllim çıxış etsin, sonra istəsəniz, cavab verərsiniz. Siyavuş müəllim, buyurun. Siyavuş Novruzov.

S.Novruzov. Təşəkkür edirəm. Qanun layihəsinə səs verəcəyəm. “Gömrük orqanlarında xidmət haqqında Əsasnamə”yə dəyişiklik edilməsi barədə məsələ ilə əlaqədar öz fikirlərimi bildirmək istəyirəm.

Hörmətli Sahibə xanım, burada həm dövlət qulluğu gedir, həm hüquq mühafizə orqanları. Bunlar tamam başqa-başqa sahələrdir. Yəni biz o vaxt qəbul etdik ki, vergi orqanları, gömrük komitəsi əməkdaşları və bir sıra bu qəbildən olanlar hüquq mühafizə orqanları adlandırıldı. Hətta vaxtı ilə parlamentdə qanunvericilikdə bunlara istintaq aparmaq, cinayət-axtarış şöbələrinin fəaliyyəti ilə əlaqədar məsələləri də tətbiiq etdik.

Mən bu gün onların fəaliyyəti ilə bağlı heç nə demək istəmirəm. Doğrudan da, çox şəffaf fəaliyyət göstərirlər, kadr islahatları aparırlar. Bu gün dövlət büdcəsinin təmin olunmasında xüsusi rol oynayırlar. Yenə də deyirəm, artıq Azərbaycanda həm gömrük, həm də vergi sistemində ciddi şəffaflıq və təminat var. Bunlar təmin olunub. Amma mənə elə gəlir ki, tədricən bu məsələlərə biz baxmaq, bunu əgər dövlət qulluğu sistemində keçiririksə, artıq hüquq mühafizə orqanları sistemindən ayırmalıyıq, çıxarmalıyıq. O cümlədən digər bu qəbildən olan strukturları da. Mən hesab edirəm ki, Daxili İşlər Nazirliyi, Dövlət Təhlükəsizliyi Xidməti, Fövqəladə Hallar Nazirliyi, – bir sıra strukturları çıxmaq şərti ilə, – bunlar hüquq mühafizə sistemində daxil olan qurumlardır, yerdə qalanlar isə başqa

strukturdur. Məsələn, vaxtı ilə Vergilər Nazirliyi idi, indi artıq bu, İqtisadiyyat Nazirliyinin bir xidmətidir. Bu, necə ola bilər ki, hüquq mühafizə orqanı adlandırılınsın? O baxımdan, mən hesab edirəm ki, bu məsələyə yanaşmamız ziddiyyət təşkil edir. Bu ziddiyyətin aradan qaldırılması üçün müvafiq qanun qəbul etməliyik ki, bu məsələlər öz həllini tapsın. Təşəkkür edirəm.

Sədrlik edən. Çox sağ olun. Tahir Mirkişili. Buyurun, Tahir müəllim.

T.Mirkişili. Hörmətli Sədr, icazənizlə, bir aydınlıq gətirmək istərdim. Məsələ bundan ibarətdir ki, Azərbaycanda qəbul olunmuş qaydalara görə, dövlət qulluğunda cəmi 25 min insan çalışır. Amma bizim, bütövlükdə, dövlət sektorunda 900 mindən çox adam çalışır. “Dövlət qulluğu haqqında” Qanunda olan meyarlarla digər bütün insanları əhatə etmək qeyri-mümkündür. Çünki, spesifik bir qanundur. Amma qanunvericilikdə son zamanlar bizim dövlət qulluğu barədə bəzi meyarları digər qanunlara uyğunlaşdırmaq kimi bir meyil var. Biz keçən dəfə Vergilər Nazirliyi əməkdaşlarının əsasnaməsində də bu barədə dəyişiklik etdik. Siyavuş müəllim doğru buyurdu. Azərbaycanda gömrük orqanlarıdır, İqtisadiyyat Nazirliyi yanında Dövlət Vergi Xidmətinin əməkdaşlarıdır – hüquq mühafizə orqanları sayılır. Onların öz əsasnamələri var. Onlarda olan motivasiya və sosial qayğı sistemi dövlət qulluğu ilə eyni ola bilməz. Çünki, onların fəaliyyətində kifayət qədər risk daşıyan əlamətlər də var. Yəni bu əməkdaşlar əməliyyata gedə, yaralana, həyatlarını itirə bilərlər. Halbuki dövlət qulluğunun digər formalarında bununla rastlaşmaq qeyri-mümkündür.

Qəbul olunan, eyni zamanda, təklif olunan qayda – 124-cü maddə əsasnamədə var. Bu, əslində, yeni bir şey

deyil. Sadəcə, siz köhnə versiyaya fikir versəniz, görərsiniz ki, orada daha geniş bir diapazon götürülürdü. Belə ki, 10 ildən çox stajı, 15 il stajı olanlara bir çox yerlərdə aylıq ödəmənin 20 misli qədər olan yer var idi. Əslində, bu 20 misli qədər ödəmənin 6 mislə qədər endirilməsi bir tərəfdən, dövlət büdcəsindən ayrılan vəsaitə qənaətdir, digər tərəfdən isə, bütövlükdə, Azərbaycanda motivasiya sisteminin daha çox uyğunlaşdırılmasıdır.

Hörmətli Mahir müəllim dedi, “Dövlət qulluğu haqqında” Qanunda 33.2-ci maddədə nəzərdə tutulan 6 misli qədər ödəmə yalnız pensiyaya çıxanlara aiddir. Pensiyaya çıxdığı zaman pensiya məbləğinin 6 misli qədər birdəfəlik ödəniş olur. Ona görə burada məqsəd daha çox uyğunlaşdırmaqdır. Heç bir halda hüquq mühafizə orqanları sisteminin dövlət qulluğuna daxil olmasından söhbət getmir. Təşəkkür edirəm.

Sədrlik edən. Çox sağ olun, Tahir müəllim. Erkin Qədirli. Buyurun, Erkin müəllim.

E.Qədirli. Çox sağ olun, Sahibə xanım. Hörmətli millət vəkilləri, mənim söz almaq fikrim yox idi. Amma Siyavuş müəllimin çıxışından sonra düşündüm ki, onun sözlərinə qüvvət olaraq, mən də bir neçə kəlmə deyim, sadəcə, fərqli bir səpkidə. Mən yeri gəlmişkən, bu qanun layihəsinə bitərəf qalmağa qərar verdim. Çünki, ümumiyyətlə, hesab edirəm ki, gömrük orqanları xidmət olaraq sərbəst dövlət qurumu olmalıdır. Açıqı, onun əsasnaməsində bu və ya digər düzəliş etmək mənim üçün prinsipial deyil. Amma bir halda ki, hüquq mühafizə orqanlarından söhbət getdi, ümumiyyətlə, bu qəbildən olan qurumlar hüquq mühafizə orqanları sayılmamalıdır. Çünki onlar icra hakimiyyəti qurumuna aiddirlər. Qanunların icrası ilə məşğuldurlar. Eyni zamanda, normativ xarakterli aktlar

qəbul edə bilirlər. Özlərinin tətbiq etdiyi qaydaların pozulmasına görə istintaqla məşğul ola bilirlər. Bu, funksiyaların qarışdırılmasına gətirib çıxarar. Arada həm də korrupsiya amilinə yol açar. Bu, tək gömrük sahəsində deyil, ədliyyədə də, vergidə də, ekologiyada da var. Görün, ayrı-ayrı nazirliklərin və dövlət xidmətlərinin nəzdində və ya komitələrdə nə qədər istintaq qurumu var.

Burada dəfələrlə bu təklif səsləndirilib. Biz və şəxsən mən dəfələrlə bu haqda danışmışıq. İstintaq funksiyasını bir ələ yığmaq lazımdır. Bir çox ölkələrdə bu, artıq var. Adını istəyirsiniz, istintaq komitəsi qoyaq, xidməti qoyaq, nə olursa-olsun, hüquq mühafizə orqanı funksiyasını bu nazirliklərin, icra hakimiyyəti qurumlarının əlindən alıb istintaq funksiyasını bir mərkəzə yığmaq lazımdır. İttihamla istintaqı ayırmaq lazımdır. Bu, eyni zamanda, məhkəmə hakimiyyətini də gücləndirəcək. Demək istədiyim bu idi. Çox sağ olun.

Sədrlik edən. Sağ olun. Mahir müəllim, deməyə sözlünüz var?

Yerdən. *(Eşidilmir.)*

Sədrlik edən. Buyurun.

M.Abbaszaadə. Sahibə xanım, mənə elə gəlir ki, Tahir müəllim bütün suallara əhatəli cavab verdi. Hüquq mühafizə orqanları tamamilə başqa strukturdur, “Dövlət qulluğu haqqında” Qanun mülki şəxslərə aiddir. Burada bundan əvvəlki “Gömrük orqanlarında xidmət haqqında” Əsasnaməyə əsasən Tahir müəllimin qeyd etdiyi kimi, 2 ildən 6 ilə, 10 ildən 15 ilə təqaüdə çıxarkən onların pensiyalarının hesablanması ilə bağlı belə bir məsələ var idi. Amma indi biz qanunda tamamilə başqa bir dəyişiklik edirik. Bu, sadəcə, uyğunlaşmanı həyata keçirir və eyni zamanda, verilən vəsaitdən verginin tutulmamasını nəzər-

də tutur. Çox sağ olun.

Sədrlik edən. Çox sağ olun. Bəli, Tahir müəllim bu haqda ətraflı danışdı. Sadəcə, məlumatı Siz verirdiniz deyə, borc bildim deyəm. Hörmətli həmkarlar, çıxış etmək istəyən yoxdur. Ona görə də mən qanun layihəsini səsə qoyuram. Buyurun, münasibət bildirin.

Səsvermənin nəticələri	(saat 12.49 dəq.)
Lehinə	80
Əleyhinə	0
Bitərəf	1
Səs vermədi	0
İştirak edir	81
Nəticə: Yetərsay yoxdur	

Şakir müəllim, məlumat verin.

Ş.Şabanov. Lehinə 15 səs, bitərəf 2 nəfər.

Sədrlik edən. Çox sağ olun, qanun layihəsi qəbul edildi.

Hörmətli həmkarlar, bununla da iclasımız başa çatdı. Çox sağ olun, təşəkkür edirəm. Bizim növbəti iclasımız ayın 22-də olacaq. Sağ olun.

**EDİLMƏMİŞ
ÇIXIŞLARIN MƏTNLƏRİ**

18 dekabr 2020-ci il

Sahib Aliyev. Hörmətli Musa Quliyev test məsələsini qeyd etdi. Bizdə testin qiymətinin endirilməsinə böyük ehtiyac var. Mən də Musa müəllimin bu təklifi ilə razıyam. Bilirsiniz, biz hüquqi, vəzifəli, yaxud fiziki şəxs olaraq dövlətimizin başçısından örnək götürməli, Azərbaycanın koronavirusla mübarizədə ən fəal ölkələr sırasında olmasına çalışmalıyıq.

Məhz Prezident İlham Əliyevin yürütdüyü siyasət sayəsində Azərbaycan indiyədək həm koronavirusla mübarizəyə qlobal və regional müstəvidə töhfə vermək, həm də pandemiya şəraitində öz əhalisinin sağlamlığının qorunması sahəsində üzə çıxan sosial problemlərin həlli üçün atdığı addımlar baxımından barmaqla sayılacaq qədər az olan örnək ölkələrdən biridir. Bunu Dünya Səhiyyə Təşkilatının rəhbəri də öz çıxışlarında dəfələrlə vurğulayıb. Azərbaycan koronavirusla mübarizə tədbirlərinə dəstək məqsədi ilə 30-dan artıq dövlətə yardım göstərib.

Cənab Prezidentin təşəbbüsü ilə dekabrın 4-də BMT-nin koronavirusla mübarizəyə həsr olunmuş sessiyası keçirildi. Bu il aprelin 10-da və mayın 4-də Türk Şurasının və Qoşulmama Hərəkətinin COVID-19 pandemiyasına həsr olunmuş toplantıları da həmin qurumların sədri kimi məhz onun təşəbbüsü ilə baş tutdu. Yeri gəlmişkən, Türk Şurası dünyada ilk beynəlxalq təşkilat oldu ki, videokonfrans formatında dövlət başçıları səviyyəsində bu pandemiya həsr edilən fəvqəladə zirvə görüşünü keçirdi. Bir sözlə, dünya bizim Prezidentimizin qlobal çağırışları düzgün dəyərləndirib, operativ reaksiya verən və üzərinə məsuliyyət götürməyi bacaran örnək lider olduğunu bir daha gördü.

Ölkə daxilindəki vəziyyətə gəldikdə isə pandemiya dövründə təqribən 5 milyona yaxın vətəndaşımız geniş sosial paketlə əhatə olundu. Dövlət sektorunda çalışan 900 min nəfərin böyük əksəriyyəti faktiki olaraq işə getmədikləri halda, davamlı olaraq məvaciblərini aldı, pandemiya nəticəsində böyük zərər görmüş sektorlarda çalışan 760 min insanın iş yerlərinin qorunması üçün gərəkli maliyyə dəstəyi göstərildi. 600 min işsiz və ya müvəqqəti olaraq işini itirən, aztəminatlı təbəqənin təmsilçilərinə dövlət tərəfindən qayğı göstərildi.

Ümumiyyətlə, bu pandemiya ilə mübarizədə 2,5 milyard manatdan çox vəsait xərclənib. Ölkənin 46 klinikası, o cümlədən 15 yeni modul tipli xəstəxana bu işə cəlb edilib.

Dünən Rusiya Federasiyasının Prezidenti Vladimir Putin koronavirusla mübarizədə ölkəsinin ən uğurlu addımlarından biri kimi pandemiya başlayandan 40-dan artıq yeni xəstəxananın tikilməsini misal gətirdi. Başqa göstəriciləri demirəm, xatırladım ki, Rusiyanın əhalisi bizdən 15 dəfə çoxdur, baxın, eyni müddət ərzində onlarda 40, bizdə isə 15 yeni xəstəxana tikilib istifadəyə verilib. Bu, Azərbaycanın dövlət başçısının əhalimizin sağlamlığına necə həssas yanaşdığıнын yeni bir ifadəsidir.

Gəlin, biz də pandemiyanın tüğyan etdiyi bu günlərdə özümüzün və ətrafımızdakıların sağlamlığına yanaşmada eyni həssaslığı göstərək. Onda bu cərimələrə də ehtiyac qalmayacaq.